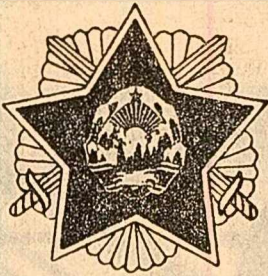

Știința

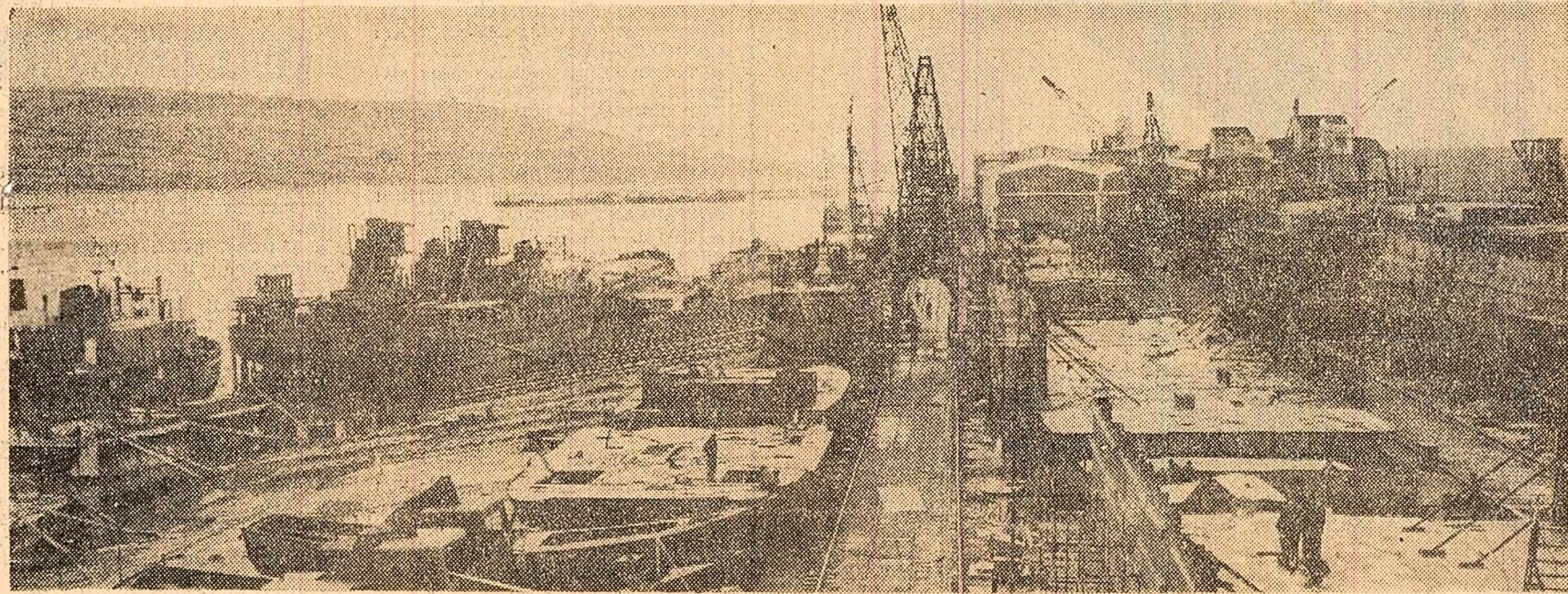

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R.

Anul XXXV Nr. 6821

Simbătă 4 decembrie 1965

6 PAGINI — 30 BANI

Peisaj cotidian pe Șantierul naval Otlenița — locul de naștere a numeroase motoare, glepuri, vase de pasageri, stații de pompare, tancuri petroliere, drăgi, remorchere maritime salvatoare, spărgătoare de gheață etc. Foto: Agerpres

ÎN TRE GRAFIC ȘI RITMUL LUCRĂRILOR

Stadiul realizării investițiilor pentru industria alimentară din regiunea Galați

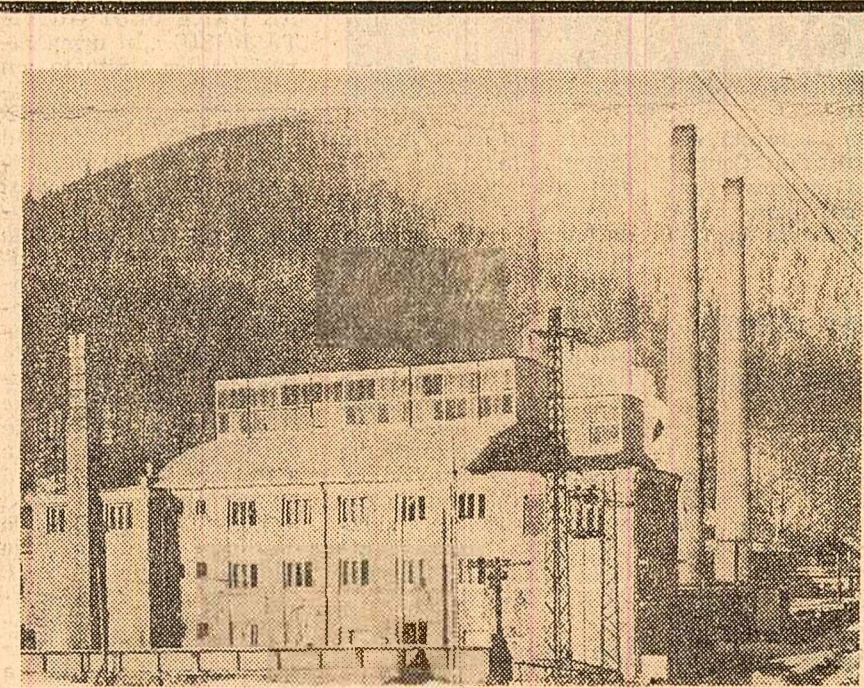
Pentru dezvoltarea și modernizarea întreprinderilor industriale alimentare din regiunea Galați s-au alocat anul acesta, din fondurile statului, aproape 125 milioane de lei. Scadența punerii în funcțiune a obiectivelor planificate a trecut sau se apropie. Care este însă stadiul lucrărilor? Dintr-o situație încheiată recent rezultă că multe lucrări sînt înfuzate față de termenele prevăzute. Valoarea lucrărilor restante se ridică la aproape 20 milioane de lei. Căror cauze se datorează această rămînere în urmă? De unde provine neconcordanța dintre grafice și realizarea fizică a obiectivelor? Iată ce s-a desprins din discuțiile avute cu beneficiarii de investiții, cu cadre de conducere de pe șantier și cu economiștii de la Filiala Băncii de Investiții.

Ne-am deplasat mai întîi pe șantierul întreprinderii de morărit și decorticat din Brăila, a cărei modernizare urmează să se termine în trimestrul I al anului viitor. Termenul este deci apropiat, dar lucrările sînt mult rămase în urmă. Resemnat parcă în fața acestei situații, șeful șantierului, ing. ION COȘESCU, ne spune: „Lucrările restante nu vor putea fi recuperate pînă la sfîrșitul anului. Dar nu din vina noastră au întârziat. Documentația tehnică a avut multe omisiuni și nu ne-a fost pusă la dispoziție în termen. Numai pentru schimbarea soluției de acționare mecanică a secției curățătoare am așteptat opt luni. Proiectul de execuție necesar demontării utilajelor vechi a avut multe greșeli, iar listele de utilaje tehnologice, în loc să fie redactate în septembrie anul trecut, s-au dat abia la sfîrșitul lunii iulie 1965. Din această cauză a întârziat contractarea utilajelor. Nu mai vorbim de faptul că pentru unele mașini și instalații ministerul nu a emis nici pînă acum repartiții”.

Am căutat să aflăm și punctul de vedere al beneficiarului, interesat în primul rînd de a crea, împreună cu proiectantul, condițiile necesare realizării la termen a investiției.

Redu APOSTOL
coresp. „Științei”

(Continuare în pag. a V-a)

Fabrica de sticlă din Azuga Foto: M. Andreescu

Vizitele delegației Marelui Hural Popular al R. P. Mongole

Primire la Consiliul de Stat

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Chivu Stoica, a primit vineri la amiază delegația Marelui Hural Popular al R. P. Mongole, condusă de acad. Bazarin Șirendib, vicepreședinte al Marelui Hural Popular.

La întrevvedere au participat Constanța Crăciun, vicepreședinte al Consiliului de Stat, Grigore Geamănu, secretar al Consiliului de

Stat, Gh. Stoica, membru al Consiliului de Stat, deputații în Marea Adunare Națională Teodor Marincescu, Vasile Mateescu, președinții de comisi permanente ale M.A.N., Tudor Ionescu, Stanciu Stoian. Delegația a fost însoțită de Togoocin Ghenden, ambasadorul R. P. Mongole la București.

Întrevvedere a decurs într-o atmosferă de caldă prietenie.

Primire la Consiliul de Miniștri

Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, împreună cu prim-vicepreședintele Consiliului de Miniștri, Emil Bodnaraș, a primit vineri delegația Marelui Hural Popular al R. P. Mongole, condusă de acad. Bazarin Șirendib, vicepreședinte al Marelui Hural Popular.

La întrevvedere, care a decurs într-o atmosferă caldă și prietenească, au participat Teodor Marincescu, Vasile Mateescu, președinții de comisi permanente ale M.A.N., Tudor Ionescu și Stanciu Stoian, deputați în Marea Adunare Națională, precum și Togoocin Ghenden, ambasadorul R. P. Mongole la București. (Agerpres)

În ziarul de azi

- STUDIAREA DOCUMENTELOR CONGRESULUI AL IX-lea AL P. C. R. (Articole și informații din activitatea organizațiilor de partid) (pag. a II-a)
- GROPILE DE DEMULT de Ion Pas ● PREGĂTIREA VIITORILOR ISTORICI DE ARTĂ (de prof. dr. Virgil Vătășianu)
- „Anul Dante” în Italia (pag. a III-a)
- ÎN LUMEA MOLECULELOR GIGANTICE (Anchetă internațională) (pag. a IV-a)

Descoperirea unui valoros tezaur monetar

BAIA MARE (coresp. „Științei”). Cu ocazia unor săpături cu caracter ediliter pe strada Mihai Viteazul din Baia Mare s-a descoperit un vas conținând 986 monede de aur în greutate totală de 3,5 kg. Cercetări efectuate de un colectiv, condus de academicianul Constantin Daicoviciu, rectorul Universității din Cluj, a stabilit valoarea documentar-științifică a tezaurului. În majoritate, monedele au origine transilvăneană, venețiană, olandeză, turcă, poloneză, belgiană etc.

Se restaurează „Casa Băniei”

La sfîrșitul secolului al XV-lea, reședința Banilor Olteniei a fost mutată de la Strehaia la Craiova. Casa Băniei, cea mai veche construcție laică a orașului, se mai păstrează și astăzi. În decursul vremii, ea a cunoscut mai multe transformări și a adăpostit diverse instituții. Aici, de pildă, prin 1750 s-a deschis prima școală din Craiova. Anul acesta a început restaurarea acestui important monument istoric. Aici va fi organizată secția de etnografie a Muzeului Olteniei.

UN CENTENAR

de acad. Aurel A. BELEȘ

Sărbătorirea centenarelor unor școli constituie un prilej de adîncă emoție și bucurie pentru un lung sir de generații. Recentele aniversări ale centenarelor liceelor „Matei Basarab” și „George Lazăr” din București, „L. Caragiale” din Ploiești și „Nicolae Bălcescu” din Brăila, precum și a unor școli de învățămînt general vin să confirme o dată în plus înalta prețuire pe care partidul și guvernul o acordă tradițiilor progresiste din viața culturală și științifică a țării.

Scriu aceste rânduri ca unul din foștii elevi ai liceului „Mihai Viteazul” care la 5 decembrie împlinește, de asemenea, 100 de ani de existență. Evocînd anii de școală, recunosc înțelegerea de adevărată încredințare față de profesorii care mie și altor alora ne-au deschis orizontul activității de mai tîrziu, modelându-ne judecata și gîndirea în formare.

Cînd am intrat în prima clasă de liceu, în 1901, învățămîntul secundar se găsea în plină efervescență. Transformările și progresele culturale impuseseră spre sfîrșitul veacului trecut și o reorganizare a învățămîntului, cristalizată în legea din 1898 a lui Spiru Haret, prin care se crea liceul de 8 clase. Liceul, înființat în anul 1865, pe lângă școala de la Sf. Sava, sub numele de „Mihai Cel Mare”, cu o singură clasă, s-a dezvoltat treptat ajungînd în 1868 să-și creeze cele 4 clase ale gimnaziului, iar din 1893 cursurile complete. În același timp vechea denumire este schimbată în Liceul „Mihai Viteazul”.

Liceul nostru se bucură încă din acea vreme de o bună și largă reputație, atrîgînd un mare număr de elevi. Prestigiul său de atunci și de mai tîrziu se datorează valorii deosebite a profesorilor care au ilustrat această școală, dintre care amintim pe: Ștefan Hapiteș, I. Suchianu, N. Coculescu, I. Belu Palade, G. G. Longinescu, I. Popovici Băzoianu, E. Rădulescu Pogoneanu, Ion Otescu, Eugen Lovinescu, M. Dragomirescu, I. Carjoian, Tudor Vianu, Ion Popa Burcă, N. Ghermănescu, Ion Roman și alți mulți. Imaginea foștilor mei profesori se proiectează și azi în fața ochilor mei, cu prestanța lor, pe care le-o dădea stăpînirea deplină a materiei ce le predau, cu măiestria expunerii lecțiilor, cu pasiunea ce o puneau în îndeplinirea datoriei lor. De la ei am căpătat nu numai cunoștințele necesare unei culturi generale, dar am învățat și arta de a studia și reflecta. Datorită activității acestor profesori, Liceul „Mihai Viteazul” se poate mîndri cu mulți dintre foștii săi elevi care în decursul timpului s-au afirmat proeminent în viața culturală a țării.

Acum, la centenar, liceul are

DECRET pentru convocarea Marii Adunări Naționale

În temeiul articolului 64 pct. 1 din Constituție, Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România

decretează:

Art. unic. — Marea Adunare Națională se convoacă în a patra sesiune a celei de-a V-a legislaturi, în ziua de 20 decembrie 1965, orele 10 dimineața, la Palatul Marii Adunări Naționale.

Președintele Consiliului de Stat
CHIVU STOICA

București, 3 decembrie 1965

EMOȚIA FRUCTELOR

Paul ANGHEL

Mi-a fost greu să botez însemnările acestea cu un asemenea titlu ciudat și într-un fel pretențios. Există o emoție a debutului, consacrată poeziei, o emoție a primăriei, consacrată actului, o emoție a primului ceas de cântăc, consacrată tinerilor; de ce n-ar exista și o emoție a primelor fructe?... O asemenea emoție poate fi rezervată exclusiv agriculturii. Omul care sădește pomul, așteptînd trei ani în șir silaba primei petale, iar apoi rîmă primului fruct, nu poate fi exclus din șirul creatorilor de frumos; ba mi se pare că trebuie să ocupe primul loc în chier capul șirului.

De obicei o asemenea emoție are un caracter consacrat, e într-un fel un ritual. Sădîm pomi și culegem fructe de cînd se știe, iar ogorul nu o aliceva de cîți extinderea grădini în suprafață, o primăvară și o toamnă măsurate nu cu palma ci în hectare... Lucrurile stau astfel, însă, atunci cînd sădești pomul într-un pustiu, cînd traigi vițe de

vie de-a dreptul din plaură, cînd transformi rîpa în podgorie și dealul în livadă, pe sute de hectare, cîți vezi cu ochii. Este ceea ce s-a petrecut în multe colțuri de țară, pe coastele din raionul Argeș sau pe rîpă din raionul Bujor, la Drăgășani sau la Odobești, la Șiria sau la Dăbuleni lângă Dunăre. Este ceea ce s-a înfăptuit pe mii de hectare în Dobrogea, iar pentru a reliefa acest fenomen ne-am oprit în cel mai singular loc, acolo unde odinioară nu creșteau decît spinii și bolovanii, la Cochirleni, în stîpa de lîngă monumentul lui Traian.

Trebuie să-mi recunosc ignoranța, nu știam nimic despre Cochirleni. Primele cuvinte de laudă, aflate la Constanța, anul trecut, la comitetul regional de partid, m-au uimit și m-au luat cu totul pe nepregătite, cunoscînd bine stîpa cu pînă, dezolarea și uscăciunea ei. De cîte ori nu trecusem cu camionul sau cu căruța printre rîpăle bolovănoase și goale, care desparț melezele de pămînt de la Rasova de movila Traiană! De cîte ori nu mă oprisem în zile de arșiță, căufind o bală sau un izvor?... Semnala-

Bobinatorul Alexandru Năstase, absolvent al școlii profesionale, lucrează la uzina „Electroproiect” din Săcele de doi ani. Pentru îndemînăcăt și priceperea sa este evidențiat lună de lună. Iată-l lucrînd la bobinarea unui electromotor

(Continuare în pag. a V-a)

Correspondență din Alger

CERERI DE FERMITATE ȘI RĂSPUNSURI „SIMBOLICE”

Sesiunea extraordinară a O.U.A. consacrată situației din Rhodesia

În capitala Etiopiei, Addis Abeba, s-au deschis vineri lucrările Consiliului ministerial al Organizației Unității Africane, întrunit în sesiune extraordinară. Ordinea de zi cuprinde un singur punct: „Măsurile ce trebuie adoptate pentru a se pune capăt regimului rasist al lui Ian Smith, instaurat în Rhod-

desia o dată cu proclamarea unilaterală a independenței”. Delegațiile africane au în fruntea lor pe miniștrii afacerilor externe și, ca urmare a propunerii republicii Ghana, multe din ele cuprînd miniștrii ai apărării și experți militari.

În ce privește starea de spirit a participanților la sesiune, sînt semnificative o serie de luări de poziție ale șefilor delegațiilor. La sosirea în capitala Etiopiei, vicepreședintele Consiliului de Miniștri al Tanzaniei, Kawatu, șeful delegației tanzaniene, a declarat: „Vom rămîne aci chiar și o săptămîni dacă va fi nevoie în scopul de a reglementa o problemă care ne preocupă”. „Considerăm că numai intervenția militară ar mai putea salva poporul Zimbabwe de genocid. A sosit momentul să acționăm” — a subliniat, la rîndul său, ministrul afacerilor externe al statului Sierra Leone, Kallone.

Pe aceeași linie s-au situat, în declarațiile lor, și reprezentanții Tunisiei, Keneti, Ghanei, Republicii Arabe Unite, republicii Mali, Sudanului, Mauritaniei, Nigeriei și alții.

Pe de altă parte, reprezentantul Uniunii naționale africane Zimbabwe, partid politic interzis în Rhodesia, a declarat cu puțin înainte de începerea conferinței că „toate pregătirile noastre sînt terminate pentru a trece la acțiuni deschise”.

Majoritatea țărilor africane critice vehement politica de „spectativă” și „sovidală” a Marii Britanii în problema rhodesiană, iar măsurile enunțate de aceasta le consideră „insuficiente și ineficiente” în condițiile în care Smith poate conta pe sprijinul rasistilor din Africa de sud și al coloniștilor portughezi. De altfel, încă din prima zi a lucrărilor sale, Consiliul ministerial al O.U.A. a dat publicității o declarație în care se arată că dacă guvernul Marii Britanii nu va zădrosi rebeliunea regimului rasist

C. BENGA

(Continuare în pag. a VI-a)

TELEGRAMĂ

Tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU
Secretar General al Comitetului Central al Partidului Comunist Român

Tovarășului CHIVU STOICA
Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

Tovarășului ION GHEORGHE MAURER
Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România

Dragi tovarăși,

În numele Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. și al întregului popor sovietic, exprimăm adîncă mulțumire Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România și întregului popor român, pentru felicitările călduroase și bunele urări transmise cu ocazia celei de-a 48-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Împărtășim satisfacția dv. că relațiile de prietenie frățească stabilite între P.C.U.S. și P.C.R., colaborarea multilaterală dintre Uniunea Sovietică și Republica Socialistă România se întăresc și se dezvoltă cu succes. Recenta vizită în U.R.S.S. a delegației de partid și guvernamentale române va slui la dezvoltarea acestora în viitor spre binele popoarelor sovietice și române, în interesul întăririi unității țărilor socialiste, mișcării comuniste și muncitorești internaționale, cauzei socialismului și păcii.

Poporul sovietic prețuiește realizările oamenilor muncii din Republica Socialistă România, care, sub conducerea Partidului Comunist Român, muncesc cu succes pentru desăvîrșirea construcției socialismului în țara lor și își aduc contribuția la cauza întăririi comunității socialiste.

Urăm poporului lui frate român noi succese în toate domeniile construcției socialiste, în lupta pentru pace și prietenie între popoare.

L. BREJNEV
A. MIKOIAN
A. KOSIGIIN

Gropile de demult

Ion PAS

Mi se pare că evocând lumea în care am trăit, în multe, poate prea multe pagini înnegrite de-a lungul vieții și al, hai să zicem, carierei mele de scriitor, nu am pus în de-ajuns în lumină o anumită trăsătură a ei. Că existența ei era necăjită — am depus de multe ori mărturie patetică, zugrăvind tablouri care nu puteau fi decât sumbre, ceea ce mi-a atras dojana, împotriva căreia nu am protestat niciodată, că literatura pe care o fac ar fi tendențioasă.

Dar descriind trista condiție de viață a făpturilor mahalelei bucureștene, alcătuită în cea mai mare parte din lucrători, mesetugari și condițări mărunti pentru care agonisirea piinii de fiecare zi și de asemenea a căldurii căminului în lunile cinoase ale iernii constituiau totdeauna (folosesc un termen al limbajului nostru curent) probleme care le înnegurau privirile și le înclăștau pumnii, nu am zăbovit asupra unor laturi privind întocmirea lor sufletească, modul de a-și înfățișa sentimentele și gândirea.

Toate aceste caracteristici s-ar putea denumi afecțiune și respect în relațiile dintre membrii familiei, simț al măsurii, bunăcuviință, repudierea violenței și a vulgarității. O vorbă, un gest puțin să atingă obsențiatea (la un pahar, la mai multe, și se întimpla unuia ori altuia s-o ia razna) erau condamnate cu vehemență:

— Te-ai luat după chirigiile din Groapă, neică, ve-te, firta-te? S-ar putea să te-audă, să te vadă copiii!

O ieșire din cumpeni, un început de încăierare pentru rezolvarea unor socoteli drepte sau strimbe își primeau repede partea de dojenire:

— Să vă fie rușine, mă! Parcă ați fi ca oamenii, neamenii din Ouatu!

Le creșteau unora mustăți lungi, aveau odrasle mari. În raporturile cu bătrînii care îi aduseseră pe lume arătau mai departe respect, obediință, primindu-le mistrițele, cînd li se cuvencuau, cu fruntea aplecată.

Dacă femeia era mai tînără decît bărbatul ei, nu-l tutuia. „Dumeanta” își spuneau între ei cînd se adunau anii și le încovoiau umerii.

Acasta era lumea în care am trăit.

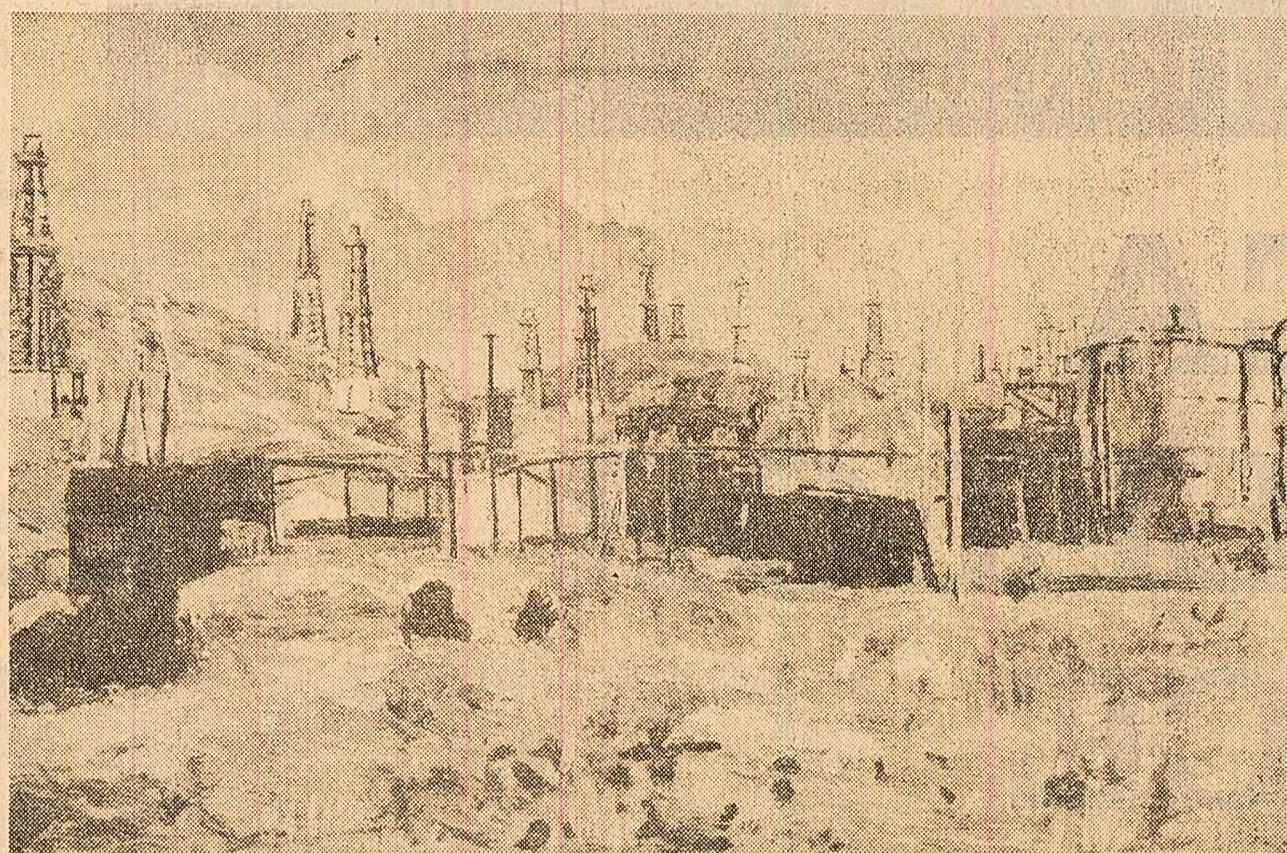
Se afla însă, în apropiere de ea, o altă omenire la care, cu sîtă și mîla, se făcea deseori referire: omenirea care trăia în zărentă, în continuă flămînzire, tristă, înrădită, pe marginea gropilor cu stîrvuri și guoale care au figurat cîndva în ghidul Bucureștilor. Se numeau: Groapa lui Ouatu, a lui Tonola, a lui Ghe-reatu. Era și aceea de la Floreasca.

Copilăria mi s-a învecinat cu două dintre ele. În urmă cu vreo patruzeci de ani am mai stat lîngă una. Cuidare de crîncenă mizerie materială și de dezolantă coborîre morală.

Am imaginea figurilor livide. Neastîmpărul inconștient al virstei ne îndrepta pașii înspre ele, dar privirile crunte, săgetate asupra noastră și vorbele urite pe care ni le aruncau ne îndepărtau repede.

Un subiect asupra căruia am revenit deseori mai tîrziu în articolele pe care le scriam, vestejînd nepăsarea edito-rii, a organelor sanitare și a stăpînitorilor, a fost lumea aceasta nefericită. Se opreau asupra ei și unii reporteri, dar mai mult în căutare de senzational și pitoresc. I-am făcut loc și în unele pagini de literatură, punînd în ele compasiune, dar ferindu-mă de ispită poetizării și a împrumutării limbajului pe care îl folosea ea.

De atunci este mult. Gropile au fost acoperite, bătorite, pe locurile lor ridicîndu-se blocuri cu o omenire nouă și creîndu-se scuaruri permanente înflorite. Au rămas în adîncul acelor gropi suferințe grele și porniri reproabile, cu justificări în vitregia unor vremuri pentru totdeauna schimbate.

PAVEL CODIȚA

Peisaj petrolier

VASILE CELMARE

PREGĂTIREA UNIVERSITARĂ A VIITORILOR ISTORICI DE ARTĂ

Documentele celui de al IX-lea Congres al P.C.R. au stimulat eforturile colective, menite să găsească soluții cât mai bune, pentru atingerea obiectivelor economice, sociale și culturale programate pentru viitorul cincinal. De aici decurg, după cum se știe, sarcini complexe și importante și pentru dezvoltarea învățămîntului superior, între altele cu privire la îmbunătățirea nivelului științific și la întrebunțarea cit mai rațională și cit mai economică a viitorilor specialiști. Relev aceste două aspecte particulare, fiindcă asupra lor intenționez să insist în legătură cu organizarea învățămîntului de istoria artei și cu folosirea tinerelor cadre specializate în această disciplină.

În țara noastră se formează în prezent două categorii de specialiști în istoria artei și muzeografilor: unii cu pregătire specifică universitară, alții cu pregătirea dobîndită în secțiile teoretice ale institutelor superioare de artă plastică. Se pune întrebarea dacă aceeași formare a cadrelor de istorici de artă în instituții cu profil specific și deosebit corespunde unor necesități reale, sau e mai degrabă rezultatul unor tatonări pentru a găsi soluția cea mai potrivită. După părerea mea, o asemenea diviziune nu răspunde unor necesități bine determinate, fiindcă absolenții ambelor tipuri de învățămînt își găsesc în practică aceeași întrebunțare; din rîndurile acestor absolenți se selecționează cadre pentru învățămîntul superior și mediu, cercetătorii Institutului de istoria artei al Academiei și ai secțiilor sale, personalul muzeelor de artă, și tot ei sînt purtătorii de cuvînt în presa de specialitate, unde seamănă cu precădere în calitate de critic.

Dar mai importantă decît problema titlaturii, e aceea a ambianței în care trebuie formată istoria de artă: la Universitate, în cadrul facultăților de istorie, sau la institutele superioare de artă, în secțiile teoretice? Răspunsul angajează considerente complexe privitoare la programul de învățămînt și la mediul în care se desfășoară instruirea. În ce privește programul de învățămînt, pare indiscutabil că istoricul de artă trebuie să primească o instruire în parte comună cu aceea a istoricului. El trebuie să fie în măsură să folosească sursele de informație pe care le știe mînu istoricului, între altele documentele vremii, inscripțiile etc. Important e și caracterul ambianței psihologice oferit de cele două tipuri de școli superioare. Institutele de artă sînt menite să crească înaintea de toate interpetii și realității, înzestrați cu o imaginație creatoare. Cercetarea științifică cere, în schimb, o imaginație analitică, capabilă să reconstituie, din vestigiile concrete, imagini corecte ale trecutului, fără nici o deformare, fără preferințe personale, cu alte cuvinte o imaginație sever disciplinată. Imaginația creatoare a artistului trebuie să fie impregnată de sensibilitate individuală, de emoție, în timp ce imaginația omului de știință trebuie să fie subordonată metodic raționamentului, altfel istoricul riscă să ajungă la concluzii arbitrare, să reconstituie un trecut cu o evoluție conformă preferințelor sale personale. Iată de ce cred că istoria artei e o disciplină care trebuie încadrată învățămîntului universitar, luîndu-se însă măsuri ca studenții de la istoria artei să aibă ocazia să cunoască și aspectele tehnice profesionale prin care se înalță opere de artă. Această completare ar putea o realiza prin anumite seminarii pe care studentul în istoria artei le-ar urma la institutele de artă plastică din centrul universitar respectiv.

Cît privește formarea istoricului de artă în universități, în cadrul facultăților de istorie, trebuie să spunem că programul actual ni se pare nesatisfăcător. În prezent (în anii școlari trecuți numărul de ore

terminologie complexă și nouă pentru student, și cu faze și forme de evoluție foarte variate la diferitele popoare. Deocamdată nici nu putem concepe o programă analitică care să cuprindă toate aceste aspecte, și încă pe plan mondial. Dar cunoștințele de istorie a artei universale, pe care totuși trebuie să și le însușească cel puțin în linii mari orice student în istoria artei, apoi aprofundarea problemelor de artă românească, cunoașterea și aplicarea metodelor de cercetare implică un număr de ore incomparabil mai mare decît cel rezervat de actuala programă analitică. Iată de ce propun să fie create secții de specializare în istoria artei încă din primul an de universitate, secții în care aproximativ două treimi din cursuri să fie audiate de studenții de la istoria artei împreună cu colegii de la istorie, iar o treime să fie rezervate cursurilor de specialitate. În felul acesta sîntem că am crește cadre bine pregătite, în conformitate și cu experiențele făcute în țările cu o tradiție mai veche în predarea acestei discipline. O astfel de pregătire ar permite absolvenților să facă oricînd față și îndatoririlor din învățămîntul mediu, ca profesori de istorie. Amintim și faptul că în ultima vreme s-a pus în discuție eventuala introducere în învățămîntul mediu a unor cursuri menite să ofere cunoștințe culturale mai generale, care vor include și aspecte din evoluția artistică.

Iată cîteva probleme pe care ne permitem să le supunem atenției forurilor de resort, cu convingerea că ele au o mare însemnătate pentru pregătirea cadrelor de istorici ai artei, necesari în multe verigi ale vieții noastre culturale.

OPINII

Prof. dr. Virgil VĂTĂȘIANU
membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

afectat disciplinei fusese ceva mai mare și mai corespunzător) studenții în istoria artei urmează un curs general în semestrul V, cu cîte 4 ore pe săptămînă, iar în semestrul VII—IX cite un curs și seminar special de cîte 2 ore, după normele aplicate studenților de la istoria economică și social-politică ce se specializează în istoria veche, medie sau modernă și contempo-

CORNELIU MEDREA

Festivalul filmului la sate

Duminică seara începe în Intreaga țară Festivalul filmului pentru sate. Tradiționala manifestare a celei de-a șaptea arte va cuprinde toate cele 5648 de cinematografe sătești al căror număr a crescut cu aproape 500 în acest an. Festivalul se va desfășura în două etape: prima între 5 decembrie și 9 ianuarie, iar cea de-a doua între 16 ianuarie și 20 februarie.

Pe agenda manifestărilor, un loc de frunte îl ocupă creațiile artistice cele mai reprezentative ale cinemastilor noștri și filme realizate în ultimul timp de cunoscuți studiori din străinătate. Acestora li se adaugă numeroase documentare și jurnale agricole, scurte-metraje didactice și de știință popularizată, cele mai recente jurnale de actualități etc.

● În aula Liceului nr. 1 „George Coșbuc” din Năsăud a avut loc vineri după-amiază o adunare închinată împlinirii a 80 de ani de la nașterea lui Liviu Rebreanu. Cu acest prilej, conf. univ. Al. Piru de la Universitatea București, Dumitru Mircea, redactor șef al revistei „Tribuna”, scriitorul Dumitru Radu Popescu și Tiberiu Rebreanu, fratele mai mic al scriitorului, au vorbit despre viața și activitatea prozatorului.

● După succesele raportate de baritonul David Olanescu și pianistul Valentin Gheorghiu, care și-au dat concursul la manifestările prilejuate de deschiderea noii stațiuni muzicale în capitala Greciei, un alt artist român, baritonul Dan Iordăchescu, a plecat la Atena. Cîntărețul român va debuta pe scena operă din acest oraș în patru spectacole cu „Eugheni Oneghin”.

(Agerpres)

„ANUL DANTE”

Marele poet sărbătorit pe scena „Scalei”

Început în maiul înflorit, salut de explozia floricolă a magnoliilor și a trandafirilor, menită parcă să încununeze ca niște lauri aniversarea a șapte secole de la nașterea nemuritorului poet, „Anul Dante” este bogat în manifestări care dau strălucire amintirii veșnic vii a creatorului limbii literare moderne italiene, autorului acelei capodopere care este „Divina Comedie”.

Au trecut șase luni de cînd la Campidoglio însuși președintele republicii italiene, Saragat, a încununat cu cele mai mari onoruri „Anul Dante”. De atunci, pe întreg cuprinsul țării se desfășoară festivități și conferințe, vîd lumina tiparului nenumărate volume. La Florența, acolo unde s-a născut, la Verona unde a trăit zilele triste ale exilului, ori la Ravenna unde s-a stins din viață și ai cărei locuitori își amintesc și astăzi cu mîndrie că străvechea lor cetate l-a găzduit pe Alighieri, au loc adevărate pelerinaje. Prin aceste locuri celebre se perindă și acum, în zilele lui decembrie, mii și mii de oameni nu numai din Italia dar și din multe țări ale lumii.

În urmă cu puțin timp, în palatul Campidoglio a avut loc Congresul extraordinar internațional de studii dantești. Oameni de litere din multe țări ale lumii au evocat figura marelui poet, după care au vizitat localitățile cuprinse în „triunghiul existenței lui Alighieri”.

Poetul a fost comemorat și pe scena vestitei „Scalei” din Milano. Nici în zilele marilor sale premiiere, „Scala” nu a cunoscut o asemenea afluență, căci în afara celor trei mii de persoane care au umplut pînă la refuz teatrul, alte cîteva mii au urmărit festivitățile dincolo de zidurile sale, prin intermediul megalofonelor. Festivitatea a culminat prin executarea în

premieră de către orchestra dirijată de maestrul Nino Sanzogno, a Simfoniei „Dante” de Liszt.

Dintre nenumăratele apariții editoriale, care au invadat literalmente librăriile italiene, cîteva se impun fără îndoială atenției. Este vorba înainte de toate de cele trei volume ale „Divinei Comedii”, într-o ediție apărută sub îngrijirea lui Nicolo Tomaseo și cuprinzînd 550 de ilustrații realizate de cei mai cunoscuți pictori ai Italiei. Este o lucrare de vaste proporții, editată în condiții excepționale, care s-a bucurat de un strălucit succes. Acum cîteva zile, editorul Alberto Tallone a scos o carte cuprinzînd 25 de rime dantești, ilustrate de către pictorul Alberto Burri.

În cadrul „Anului Dante” și-a spus cuvîntul și știința. Unul din cele mai moderne calculatoare electronice din lume, așa-numitul 70—90 alflat la Centrul național de calcul electronic de la Pisa, și-a început activitatea cu... Dante. Noul calculator a executat în numai 18 ore o muncă științifică ce ar fi necesitat ani și ani de investigații din partea cercetătorilor. El a stabilit printre altele că poemul „Divina Comedie” cuprinde în total 101499 cuvînte și că substanțialul cel mai frecvent folosit este ochi.

În inima Romei, în celebrul Palazzo Venezia, construit în secolul al XV-lea, s-a deschis în aceste zile expoziția națională Dante. În sălile sale, prin care se perindă zilnic mii de vizitatori, sînt expuse nenumărate documente și reproduceri fotografice, opere originale de artă și texte dantești de mare valoare. Sînt expuse portretele ale poetului executate de-a lungul anilor de către diferiți pictori, printre care cele mai cunoscute sînt cele ale lui Andrea del Castagno și Luca Signorelli. Vizitatorul poate să vadă printre altele autograful original al papei Leon al X-lea, care prin vestita sa scrisoare intervenea pentru mutarea osemintelor lui Alighieri de la Ravenna la Florența. Cea mai mare parte a expoziției este ocupată de diferite opere ale lui Dante apărute în străinătate. Printre ele se află și mari fotografii ale unor traduceri apărute în românește. Recunoaștem printre ele pe cea a lui Coșbuc, din care este expusă la vedere prima strofă din cîntul 7 al Infernului. Alături se află alte două traduceri românești mai vechi, cu ortografia vremii și cu frumoase ilustrații. Sub cristalul unei vitrine se află alte cărți editate în țara noastră, printre care și o lucrare a lui Nicolae Iorga despre viața și opera lui Dante. Pe ușa dintr-o pereche centrală, printre multe picturi semnate de artiști din diferite țări ale lumii care ilustrează momente din „Divina Comedie”, sînt și reproduceri ale artiștilor plastici români Constantin Cioculescu și Gy Szabo Bela, lucrări executate în tempera și acuarelă, precum și gravuri.

Am asistat recent la o repetiție în studioul televiziunii din Roma. Sub lumina reflectoarelor, printre numeroasele camere de luat vederi, un grup de actori se pregăteau pentru spectacolul ce va fi prezentat pe micul ecran la mijlocul lunii decembrie. Interpretul lui Dante, actorul Giorgio Albertazzi, îl înfățișează pe poet sub aspect realist, uman. Printre altele, vor fi prezentate scene care îl evocă pe Dante ca participant la bătălia de la Campaldino, printre tovarășii săi de arme, ca diplomat în calitate de ambasador la Florența, în exilul plin de tristețe ca și în clipele sale de fericire alături de Beatrice, inspiratoarea „Divinei Comedii” și a poeziilor sale cele mai vestite. În rolul Beatricei va apărea o tînără artistă de 16 ani, Lauretta Goggi.

„Anul Dante” este în plină desfășurare și, după cîte ne spune profesorul Silvio Pasquazi, secretarul general al Comitetului național pentru celebrarea lui Dante, va continua cu noi manifestări care sînt în pregătire pentru primele luni ale lui 1966.

NICOLAE TONITZA

Iarnă

Ion MĂRGINEANU

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ A „ȘTIINȚEI”

ÎN LUMEA MOLECULELOR GIGANTICE

Viata nouă a unor compuși naturali

acad. CRISTOFOR I. SIMIONESCU

Cuceririle unei din cele mai tinere ramuri ale chimiei — cea a polimerilor — se adaugă altor însemnate realizări ale științei din ultimele decenii. Chimia macromoleculară modernă a reușit să sintetizeze produse cu proprietăți unice superioare celor obținute din lumea vegetală sau animală.

Asistăm astăzi, pe plan mondial, la o serioasă concurență între produsele macromoleculare obținute prin sinteză chimică și cele naturale sau artificiale, cu tendința ca polimerii sintetici să înlocuiască în cât mai multe domenii și cu cât mai variate sortimente ceea ce se produce în „fabrica naturii”. Se va termina această competiție cu abandonarea preocupărilor de sporire și valorificare a resurselor naturale? Desigur că nu!

Să ne oprim la un singur exemplu. Celuloza este cea mai răspândită substanță organică din natură, reprezentând componenta principală din membrana celulară a majorității plantelor inferioare, a totalității celor superioare și din unele microorganisme. Consumul mondial de celuloză a fost în 1962 de circa 500 milioane tone (sub formă de lemn, combustibil, hirtie, țesături, fire etc.), iar celuloza pură obținută de circa 30 milioane tone.

Rezervele de celuloză în natură sînt enorme, de ordinul miliardelor de tone; importanța deosebită a acestui compus macromolecular rezidă în caracterul practic nelimitat al utilizărilor sale, în anuala reînnoire a resurselor. Această se referă la macromoleculă din regnul vegetal, ca lignina și poliozele (substanțe din compoziția lemnului), cauciucul natural, proteinele, alginatul (substanță din alge), cit și la cele din lumea animală — lână, mătasea naturală, pielea etc. Aceste însemnate resurse de materiale, alcătuite din molecule-gigant, se cer transformate în cât mai variate produse, cu proprietăți mereu îmbunătățite. Creșterea populației globului, dezvoltarea economiei țărilor subdezvoltate, ridicarea nivelului de viață al oamenilor, impun găsirea de noi soluții, pentru ca, alături de produsele de sinteză chimică, să răspundă și cele naturale, tot mai mult exigențelor civilizației umane.

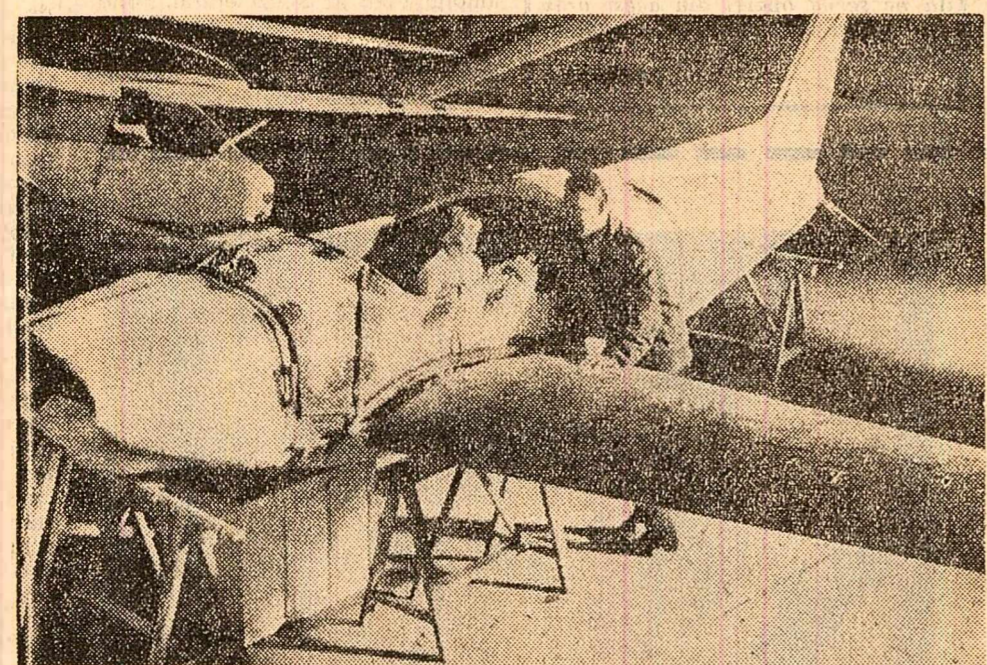
Una din căi, pe care chimii încep să o fructifice și care ar putea reprezenta o „nouă viață” pentru compușii macromoleculari naturali, este cea a îmbinării acestora cu polimeri sintetici. Într-un așa-numit „copolimer grefat”, avînd proprietățile specifice ale celor doi componenți.

Îmbinarea însușirilor produselor macromoleculare naturale cu cele ale polimerilor sintetici oferă posibilități însemnate pentru obținerea unor materiale cu proprietăți nelimitate în natură. Iată temerile pentru adîncirea studiilor de modificare dirijată a însușirilor celulozei, a fibrelor artificiale rezultate din celuloză și a altor polioze, pentru extinderea cercetărilor de la nivel molecular (copolimerizare grefată, tratarea mătăsii sau celulozei viscoze cu anhidridă acetică, crearea

de legături chimice nesaturate în vederea creșterii adeziunii fibrelor celulozice față de substanțe sintetice cu proprietăți cauciucosae, etc.), la nivel supramolecular (modificarea texturii fibrelor prin diferite procese).

Sub aspect teoretic deosebit de interesant este deosebit de interesant sint transformările chimice ale celulozei, reflectate în obținerea de lacuri rezistente la temperaturi și umezală, de fibre și țesături neîfonabile, de materiale înrudite cu lemnul, dar cu mare rezistență la foc, etc.

Ne găsim abia la începutul unui nou domeniu al chimiei macromoleculare, cel al copolimerilor grefați, domeniu în care sînt în curs cercetări și în țara noastră. Străduințele depuse pentru dezvoltarea și adîncirea lui vor fi cu siguranță răsplătite prin larga rezonanță în știință și tehnologie.

Materialele plastice cuceresc un nou domeniu: construcția de avioane. Cel-drept, acest avion pe care-l realizează un cercetător francez este încă destul de mic

- Masele plastice astăzi și în perspectivă
- Concurent redutabil
- Proprietăți nebănuite — întrebuințări multiple
- Unul din domeniile cele mai fascinante ale științei

■ Materialele plastice au găsit încă o utilizare: protejarea țărnușilor. În Anglia se folosesc în prezent, pentru apărarea coastelor sudice ale insulei, un fel de alge artificiale din plastic. Ele s-au dovedit foarte utile în amortizarea valurilor și frînarea proceselor de eroziune.

■ Meteorologia recurge și ea la masele plastice. Sondele meteorologice, duse de rachete la înălțimi de pînă la 60 de km, se întorc încet spre Pămînt cu ajutorul unor baloane de nailon care, la un diametru de 4 metri, cîntăresc doar 500 de grame.

■ În vederea cercetărilor submarine se realizează astăzi în S.U.A. nacele foarte rezistente din fibre de sticlă, impregnate cu cauciucuri sintetice întărite. Spre deosebire de obiectivele batiscafurilor, în greutate de câteva zeci de tone, o asemenea nace are o greutate numai de 546 kg, rezistînd la presiuni de aproape 900 atmosfere. Programul de cercetări prevede realizarea unor asemenea vehicule submarine, de mare manevrabilitate, în stare să reziste la 1150 atmosfere, ceea ce corespunde unei adîncimi de 11 500 de metri.

■ „Hirtia permanentă” reprezintă o realizare a Institutului de electrotehnică „Lenin” din U.R.S.S. în compoziția ei intră azbest, fibre de sticlă și un material plastic care servește ca liant. Se consideră că noul produs va fi utilizat în special ca material izolant.

■ Consumul de textile reprezintă astăzi în lume 5 kg pe cap de locuitor.

■ La recentul Congres anual al Asociației chimistilor americani una din temele de cercetare comunicate se referă la posibilitatea schimbării structurii părului omenească, prin metode utilizate în chimia fibrelor sintetice, pentru a se evita efectul dăunător al unor procedee cosmetice actuale (permanent, colorare etc.).

■ Specialiști maghiari au brevetat procedeul de fabricare a unui material plastic — metamidul — un înlocuitor al bromului. Cuzineții confecționați din acest material rezistă de trei ori mai mult, avînd totuși o greutate mult mai mică.

■ În portul Hamburg se experimentează o nouă metodă de fixare a încălțărilor în calele vapoarelor. Între lăzi se așază saci de cauciuc sau nailon care sînt umpluți apoi, cu ajutorul unor baloane, cu aer comprimat. Lăzile nu mai balansează din cauza tangajului și nu mai trebuie legate, evitîndu-se deteriorările.

■ Materialele plastice permit realizarea unor case „gonflabile”, avînd pereți dubli din țesături sintetice, umflăte cu aer în genul baloanelor. În R. D. Germană a fost realizată în acest fel o hală de expoziție, iar în Franța un cinematograful transportabil, avînd înălțimea unui bloc de 6 etaje și o capacitate de 3 000 de locuri.

■ Consumul de textile reprezintă astăzi în lume 5 kg pe cap de locuitor.

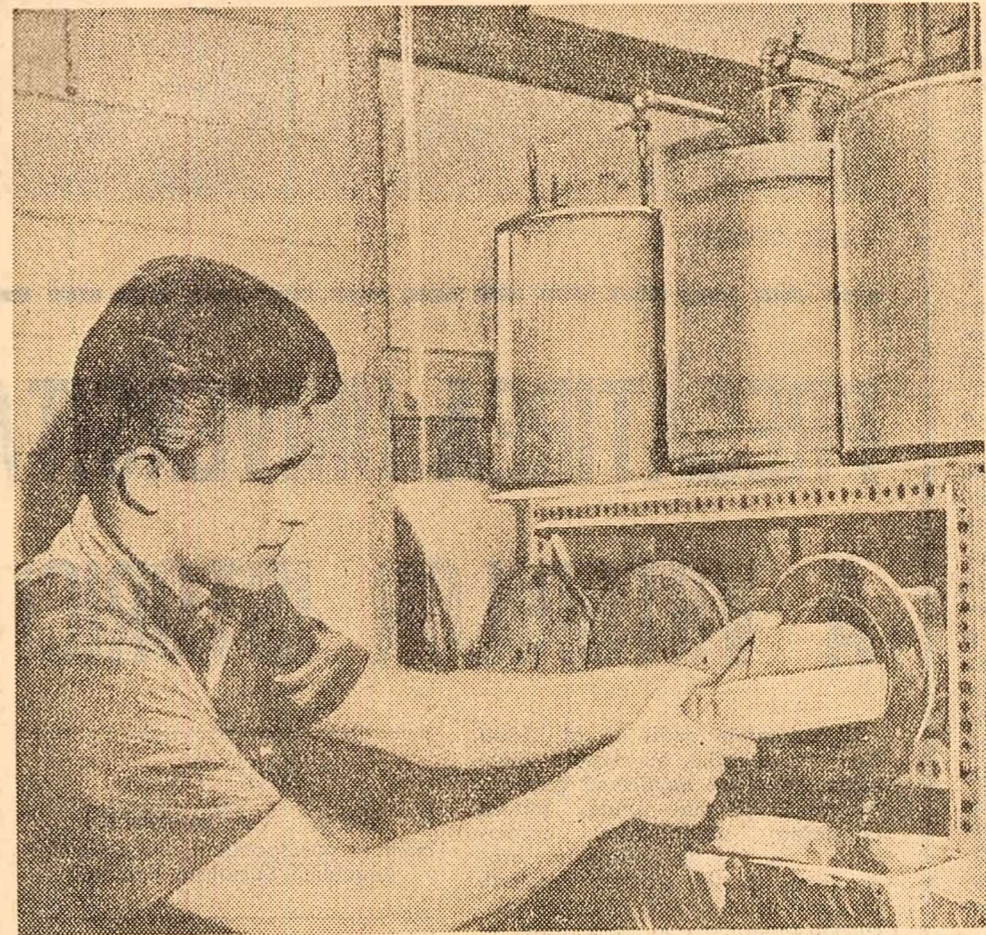
■ Omul ar avea nevoie de 10 kg de îmbrăcăminte pentru a rezista la o temperatură de minus 10 grade Celsius. Datorită țesăturilor din fibre sintetice cu proprietăți termoizolante sînt suficiente numai 6 kg. La unele țesături de acest gen, metalul cîntărește 250 grame.

■ Prin sinteză chimică pot fi obținute materiale plastice foarte fine și sterilizate, care nu determină coagularea sîngelui sau denaturarea albuminelor. Cu ajutorul unor astfel de materiale s-ar putea construi în viitor o mică „pompa”. Bînd în ritmul necesar, datorită unui stimulator cardiac electric (care a și fost inventat), ea ar putea să înlocuiască inima „defectă” a omului. Se proiectează și realizarea unui rinichi artificial. Organismul nu elimină astfel de materiale; dimpotrivă ele sînt inconjurate și întreținute de fibrele țesutului viu, ceea ce face posibilă realizarea acestor proiecte.

■ Întreaga masă, fie numai suprafața unui obiect de material plastic. Se recurge la această metodă pentru îmbunătățirea comportării plasticilor la colorare sau lipire, precum și pentru împiedicarea fenomenelor neplăcute de electrizare.

■ Procedeele poate servi și la îmbunătățirea caracteristicilor polimerilor naturali bruți, cum sînt cauciucul natural, celuloza sau lemnul. Prin grefarea pe lemn de monomeri, se sîntrenul sau acrilonitrilul, se îmbunătățesc considerabil duritatea, elasticitatea și stabilitatea dimensională a acestuia.

■ Utilizarea radiațiilor bogate în energie pentru prepararea și îmbunătățirea proprietăților materialelor plastice se află abia la începutul ei. Rezultatele cercetărilor din ultimii ani ne îngăduie să apreciem însă optimiste perspectivele. Tendința de scădere care se observă la costul instalațiilor de iradiere va avea, fără îndoială, o puternică influență.

„Lemn plastic”? Impregnate cu o substanță specială și supuse iradierii, macromoleculă lemnului se schimbă căpătînd o rezistență cu totul neobișnuită. În fotografie: un aspect al cercetărilor dintr-un laborator universitar american

STICLOPLAST, un concurent al oțelului

V. M. CEREDNICENKO
director adjunct al Institutului de chimie fizică „L. I. Karpov” — Moscova

În trecut, erau vestite spadele din Damasc; se spunea că ele despică pînă și un fulg care ar cădea pe tălășul lor. Pentru a obține același oțel, s-ar părea că este suficient să analizăm compoziția lui în laborator, să luăm apoi, în aceeași cantitate, elementele din care este alcătuit și să le topim. Vom fi foarte surprinși cînd vom constata că ceea ce obținem nu este nici pe departe oțelul de Damasc. Aceleași elemente, luate în aceeași proporție, nu mai dau aceeași calitate. Se știe de multă vreme că proprietățile metalelor sînt determinate nu numai de compoziția lor chimică, ci și de structura obținută prin călire.

În producția materialelor plastice, se pune astăzi aceeași problemă. Prin modificarea de structură, se încearcă să se imprimă materialelor plastice proprietăți fizice și mecanice diferite. La Institutul nostru, acad. V. A. Kargin lucrează la teoria maselor plastice, așa cum a fost elaborată în decursul veacurilor teoria metalelor.

Proprietatea unor polimeri de a cristaliza era cunoscută și înainte; s-a descoperit însă că și polimerii amorfi, considerai cu desăvîrșire lipsiți de structură, dispun de o structură foarte variată, precum și că în polimeri de aceeași natură chimică, în funcție de condițiile de cristalizare și de polimerizare, se pot obține structuri diferite. Se-a elucidat astfel și o problemă importantă pentru practică și anume, că diferitele structuri au proprietăți mecanice diferite.

Prof. Slominski, elev și colaborator al academicianului Kargin, a reușit să sintetizeze poliacrilați, adică polimeri termorezistenți. Aceștia pot fi obținuți, în funcție de condițiile de sinteză, fie în formă fibrilară, fie globulară. Materialul global este fragil, cel fibrilar însă are proprietăți mecanice superioare, fiind foarte tare și rezistent la lovitură.

Structura polimerilor poate fi dirijată prin diferite metode. Dacă i se adaugă polimerului topit, în cantități mici, un substănt care are un punct de topire mai

Lord ALEXANDER TODD, profesor la Universitatea din Cambridge — Anglia

CUNOAȘTEREA NUCLEULUI CELULAR

Una dintre caracteristicile cele mai pregnante ale ființelor vii este folosirea substanțelor cu molecule uriașe, într-o măsură mult mai mare decît în lumea anorganică. Pielele, de pildă, folosesc celuloza și lignina ca materiale constitutive ale corpului lor, animalele utilizează în acest scop, în special, proteinele. Macromoleculăle acizilor nucleici reprezintă baza însăși a vieții. Unii dintre acizii nucleici, formînd așa-numitele gene, intră în alcătuirea cromozomilor celulei. Ei poartă în molecula lor, ca un fel de cod, tiparul ereditar prin care caracteristicile celulelor-mamă sînt trecute celulelor fiice. Alți acizi nucleici determină, sub controlul genelor, sinteza tuturor proteinelor — structurale și enzimatice — necesare funcționării organismului viu. Există și acizi nucleici care formează virusurile, agenții unor boli.

Nu este de mirare deci că aceste macromoleculăle naturale sau biopolimerii, cum au fost denumiți, se află astăzi în focarul interesului științific al fizicienilor, chimistilor, biochimistilor și bioloșilor care, prin cercetările lor, au conturat domeniul nou al biologiei moleculare. În ultimii ani, această ramură a științei a înregistrat progrese impresionante. A fost descoperită structura amănunțită a unor proteine mai mici. Mai mult, au fost chiar sintetizate în laborator un număr de proteine mici sau hormoni. Cele mai impresionante realizări s-au obținut însă în domeniul acizilor nucleici, care cu molecula constituită din multe mii de unități, toate asamblate între ele într-un mod regulat.

Sinteză chimică a acestor unități mici este astăzi posibilă, iar prin utilizarea de enzime, pot fi preparate și în unități intrinseciv mai mari de compoziție diferită. Foarte recent, s-a reușit cu ajutorul unei enzime izolate din celule înfectede de virus să se sintetizeze în eprubetă acidul nucleic al virusului înfectant. În alte experiențe s-au realizat mutații dirijate ale virusurilor, prin tratamente chimice specifice, modificîndu-se comportarea lor biologică.

Acesta este, desigur, unul din domeniile cele mai fascinante ale științei contemporane. Mi se pare că în viitor tinutul cercetător de azi va fi martor al producerii artificiale de virusuri, al dominării bolilor virale, poente și al cancerului, ca urmare a modificării chimice a acizilor nucleici, a înlocuirii vaccinurilor și anticorpurilor, deocamdată produse încă pe cale naturală, prin substanțe preparate în laborator. Se poate prevedea, pentru mai tîrziu, și posibilitatea modificării deliberata a organismelor vii, prin tratarea chimică selectivă a materiei care formează genele.

Aceste realizări ale științei au pus în mîna omului puteri colosale, utilizarea lor poate avea și consecințe mărețe, și nefaste. Pentru om, cunoașterea nucleului celular este cel puțin la fel de importantă ca și cunoașterea nucleului atomic. Să sperăm că, de data aceasta, omul va folosi cunoștințele sale cu înțelepciune.

RADIAȚIILE ȘI CALITATEA

Dr. L. WUCKEL
Institutul de metale foarte pure și fizica metalelor — Dresda

Numerose ramuri ale tehnicii moderne solicită în măsură crescînd materialele plastice. Cresc și pretențiile în ce privește calitatea acestor materiale.

O dată cu punerea în funcțiune a primelor reactoare nucleare s-a constatat că asupra unor tipuri de materiale radiațiile au un efect dăunător. În timp ce la altele — îndeosebi la materialele plastice — pot determina îmbunătățirea unor proprietăți. Se știe și înainte că radiațiile emise de substanțe radioactive pot provoca transformări chimice, la fel ca și ce-

lelale forme de energie (de exemplu: căldura, lumina). Acest fenomen nu avea importanță practică, altele timp cit nu existau surse de iradiere corespunzătoare. Construirea de reactoare nucleare, de surse radioactive cu cobalt-60 și de acceleratori de electroni a creat, în ultimii ani, condițiile pentru aplicarea în tehnică a proceselor radiochimice. În prezent se studiază în multe țări aplicarea radiațiilor de mare energie atât pentru prepararea de mase plastice (polimerizare radiativă), cit și pentru modificarea proprietăților

lor (ramificarea lanțurilor polimerice, copolimerizare prin grefare).

Operația prin care se prepară marea majoritate a acestor materiale se bazează pe adăugirea la materia primă (așa-numitul monomer), care constituie punctul de plecare, de inițiatori chimici, de substanțe care, o dată cu încălzirea, pot polimeriza, adică unirea multor monomeri într-o singură moleculă foarte mare. În cazul polimerizării radiative, rolul de inițiator revine radiațiilor. Nu mai este nevoie nici să adăugăm substanțe străine, nici să recurgem la încălzire. Polimerizarea poate deci fi realizată la orice temperatură, oricît de joasă, și chiar cînd corpurile se află în stare solidă. Această metodă permite

Cronica zilei

RECEPȚIE CU PRILEJUL VIZITEI DELEGATEI MARELUI HURAL POPULAR AL R. P. MONGOLE

Președintele Marii Adunări Naționale, Ștefan Voitec, a oferit vineri seara o recepție cu prilejul vizitei în țara noastră a delegației Marelui Hural Popular al R. P. Mongole...

INTOARCEREA DIN R. D. GERMANĂ A DELEGATEI DE ACTIVIȘTI AI P.C.R.

Vineri seara s-a înapoiat în Capitală delegația de activiști ai P.C.R. condusă de tovarășul Ioan Cîrci...

TELEGRAMĂ

Corneliu Mănescu, ministrul Afacerilor externe, a primit o telegramă de răspuns din partea ministrului Afacerilor externe al Uniunii Sovietice...

Delegația Academiei Republicii Socialiste România, condusă de acad. Iile Murgulescu...

ÎNCHIEIEREA UNOR ACORDURI ECONOMICE ÎNTRE ROMÂNIA ȘI DANEMARCA

Între 19 noiembrie și 3 decembrie a. c., o delegație daneză, condusă de ambasadorul Anker Svart...

bază de valute convertibile între cele două țări. De asemenea, s-a parafat noul Acord comercial pe termen lung...

C.A.E.R.: Ședința Comisiei permanente pentru industria de petrol și gaze

Între 25 noiembrie și 1 decembrie a. c. a avut loc la Budapesta cea de-a XXI-a ședință a Comisiei permanente pentru industria de petrol și gaze...

La lucrările ședinței au participat delegațiile: Republicii Populare Bulgare, Republicii Populare Ungare, Republicii Democratice Germane...

Comisia a ascultat comunicarea cu privire la sarcinile Comisiei permanente C.A.E.R. pentru industria de petrol și gaze...

Comisia a aprobat planul de coordonare a celor mai importante cercetări științifice și tehnice în domeniul industriei de petrol și gaze...

Comisia a examinat problemele legate de perfecționarea tehnicii și tehnologiei de foraj a sondeilor în orizonturile petro-gazeifere...

Lucrările ședinței s-au desfășurat într-o atmosferă de prietenie și înțelegere reciprocă.

DE PESTE HOTARE

COSTA RICA

Plenara C. C. al Partidului Avangarda Populară

SAN JOSE 3 (Agerpres). — La San Jose a avut loc cea de-a 6-a plenară a C.C. al Partidului Avangarda Populară din Costa Rica...

legatii din Costa Rica la conferința de la Rio de Janeiro. Delegația din Costa Rica a acționat în vederea votării populare și a hotărârii adoptate de Adunarea Legislativă...

PORTUGALIA:

Starea gravă a sănătății unor deținuți politici

PARIS 3 (Agerpres). — Comitetul francez pentru amnistierea deținuților politici din Portugalia a comunicat că în ultimele zile la Lisabona au fost operate numeroase arestări în rândul opoziției și al fruntașilor sindicali...

Corespondență din Moscova

O VECHIE CITADELĂ A ȘTIINȚEI

La 3 decembrie, la Palatul Congreselor din Kremlin, a fost sărbătorit, într-un cadru festiv, centenarul Academiei agricole „Timiriazov” din Moscova...

noi ramuri științifice cum sînt agrochimia, pedologia biologică, agrochimia, s-au pus bazele științifice ale ameliorării solului...

Inițiată la 3 decembrie 1865 sub numele de Academia agricolă și silvică, Academia „Timiriazov” a ocupat de-a lungul unui secol un loc de frunte în învățămîntul superior rus și sovietic...

Academia se mîndrește cu muzeele și bibliotecile sale. Muzeul de pedologie „V. R. Williams”, de pildă, este unul din cele mai mari, cunoscute și peste hotare...

Încă în primii ani de înființare, academia a devenit un adevărat focar al științei progresiste. Aici a elaborat K. A. Timiriazov problemele folosinței, iar D. N. Prîsnișnikov teoria sa despre asimilarea azotului de către plante...

Continuînd tradiția academiei, cadrele ei didactice studiază noi metode ale științei și practicii agricole; colaboratorii catedrei de agricultură elaborează metode noi agrochimice în scopul sporirii producției agricole...

A. MUNTEANU

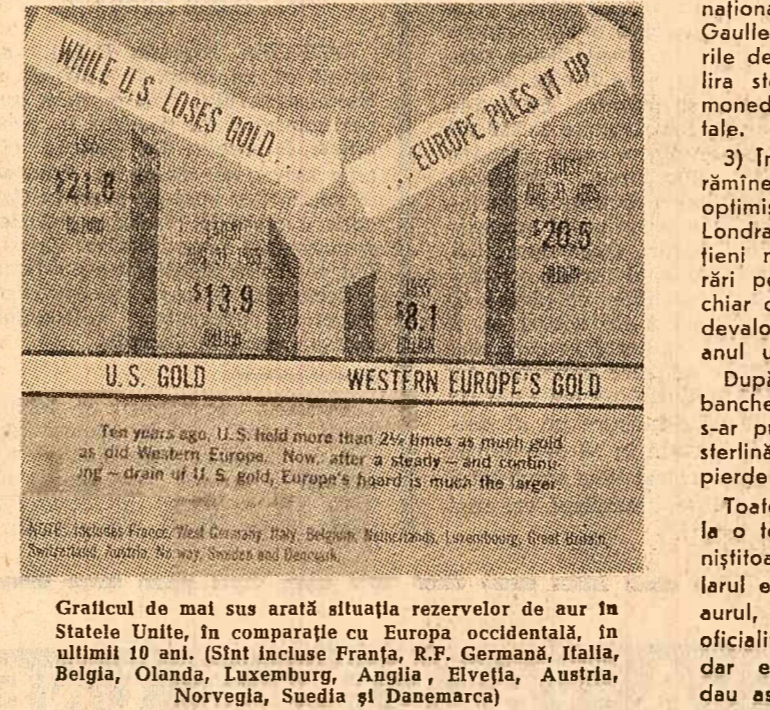
DIN VIAȚA ECONOMICĂ INTERNAȚIONALĂ

TORENTUL

Revista americană „U. S. News and World Report” publică un articol despre scurgerea aurului din S.U.A. „Este oare dolarul american la fel de bun ca aurul, așa cum a asigurat lumea președintele Johnson?”

De ce această bruscă preferință pentru aur? Răspunsul auzit în cercurile financiare europene: în legătură cu viitorul dolarului persistă îndoiele.

Studiul publicat recent de G.A.T.T. (Acordul general asupra tarifelor vamale și comerțului) interesează în mod deosebit pe aceia care urmăresc tendințele schimburilor comerciale internaționale...

Gratific de mai sus arată situația rezervelor de aur în Statele Unite, în comparație cu Europa occidentală, în ultimii 10 ani.

După cum a rezumat un bancher european: „Oricum s-ar putea infirma cu lira sterlină și dolarul, noi pierdem de fapt aurul”. Toate acestea contribuie la o tendință nouă și neliniștitoare pentru S.U.A. Dolarul este la fel de bun ca aurul, continuă să spună oficialitățile americane...

Între grafic și ritmul lucrărilor

(Urmare din pag. 1)

„E drept, contractarea unor utilaje tehnologice în neconcordanță cu graficele de execuție, precum și documentația incompletă — ne spune MARIN NENCULESCU, inginerul șef al Întreprinderii de morărit Brăila — au creat greutăți în desfășurarea normală a lucrărilor...

pe care termenul de punere în funcțiune a acestor obiective. De fiecare dată, când reprezentanții ai ministerului și proiectanților, stabilesc cu o ușurință de neîngăduit alte grafice de intrare în producție...

Despre stadiul realizării investițiilor destinate industriei alimentare din regiune, am solicitat și părerea inginerului IANCU MARAN, director adjunct al filialei Băncii de investiții Galați. „Cauza principală — ne-a spus dînsul — constă în slaba coordonare a activității lucrărilor pe șantier...

ministre — „excelează” print-o organizare nesatisfăcătoare a lucrărilor nu e privită cu întreaga răspundere. La Tîrșești — din 18 cisterne la care s-au efectuat probe — 15 au fost neocorespunzătoare...

Din cele relatate se desprinde că este vorba de un adevărat „lanț al slăbiciunilor”. Șefii de șantier și beneficiarii se arată cu degetul reciproc și, împreună, fac răspunzător pe proiectant. Se cuvine însă o precizare: ați beneficiarii (diferite întreprinderi de produse alimentare), constructorii (întreprinderile de construcții și amenajări piscicole), cit și proiectanții (Institutul de proiectări pentru industria alimentară) aparțin și sînt în subordinea aceluiași for de resort — Ministerul Industriei Alimentare...

Cu câteva luni în urmă, comisia economică a Comitetului regional de partid Galați a făcut o analiză aprofundată a mersului lucrărilor de investiții din această ramură, la care au participat și specialiștii din minister. S-au preconizat atunci o serie de măsuri menite să ducă la înlăturarea neajunsurilor. Dar lucrările au continuat să se desfășoare într-un ritm nesatisfăcător. Se impune ca Ministerul Industriei Alimentare să intervină în mod hotărât, cu măsuri precise și imediate, pentru recuperarea rapidă a întîrzierilor și grabirea ritmului lucrărilor de construcții-montaj...

Emoția fructelor

(Urmare din pag. 1)

sem bolovani și capre, număraserăm ici-colo pe zăre cițiva salcîmi. Vor fi loc și cîndva și dropii. Dar altceva?... „Mergați și vedeți Cochirileni!”, mi s-a spus de către un vechi strateg al noilor succese dobrogene, iar subsemnalul, care cunoștea aceste subcase, a dat din umeri ca față de o ultimă apariție în librărie de care nu se auzise nimic...

Ne-am imbarcat într-o mașină de campanie și am pornit, pe o ploaie torrențială, spre această lăzorie grădini de la Cochirileni. Lăzorie? Părea să fi fost un miraj al stepei... Într-adevăr, la Cochirileni am găsit doar unele unei grădini devastate...

Nu se poate mărturisii mîhnirea acestor oameni, lucrători și specialiști Gostaltului de aici, puși în situația să primească pentru înflăcăra gazelari într-un moment — de ce n-am spune-o? — de cumpănă. Lucraserăm aici, în singurătate, aproape patru ani. Tăiaseră cu hîrlețul și firnăcopul, în coastele aride, sute de hectare de terasă pe care plantaserăm pomi și vii. Desfundaserăm văile, neteziserăm maluri...

le, sculptaseră ripile bolovănoase, transformînd un peisaj haotic într-un sistem armonios de estrade orientate spre soare, o arhitectură originală cu care oamenii — autorii — se mîndreau. În plus, ei așteptau și primul rod... În aceste condiții e mai mult decât explicabilă emoția fructelor, frisonul primului cules...

„Am căzut însă la pușină vreme după o grindină năprasnică, un adevărat bombardament cu piatră cit oul, după care s-au desfundat, peste a ceeaștă puză, puhoșele. Ce ne putea arăta oamenii decît mîhnirea lor? Nu se vedea la doi pași. Am abandonat mașina și am mers desculți pînă în biroul directorului, printr-un noroi pînă la genunchi. „Am vrea să vedem măcar oile”, a schițat o propunere cineva. „Știm că aveți 18.000 de oi de la care ați obținut...”, la oi, adăpșite undeva în adîncul stebel, la 15 km de sediu, nu se putea răzbi decât călare. Dar din păcate nu se putea răzbi nici pînă la grajduri, la cai, care se aflau peste drum. „Ca facem?” Corina plouă căzușe definitiv, printr-un accident de regie funestă. Spectacolul, așteptatul spectacol, al culegerii primelor fructe, s-a aminat. „Poftiți la anul!...”

A fost o splendidă vază dobrogeană de la care am lipsit. N-o pot evoca decît din mîntura oamenilor, dar cit pune în cîntar mîntura față de filmul adevărat al zilelor de seceri? Recolta a fost deosebit de bună, cele

aproape 2.000 ha de grîu ale gospodăriei au dat cu sută la sută mai mult decît se planificase inițial (3.138 kg la ha pe un teren agricol impropriu pentru cultura mării), realizîndu-se un beneficiu net de 3.100.000 lei. Camioanele au fost într-un du-te-vino de vijilie. Soterii de la autobaza Birlad, care au asigurat transportul împreună cu șoferii gospodăriei, își amintesc, de zilele recoltei la Cochirileni ca de niște zile de maximă tensiune, cînd adormeau și se trezeau la volan. S-a făcut lute loc recoltei vitoare, după care oamenii și-au îndreptat ochii spre terasele cu fructe...

Practic, agricultorul după datini știe că după o grindină sau un înflăcăre puține de așteptat în anul de vine, alif în vie cit și în livadă. Cunoșcînd datina, nu ne-am grăbit spre Cochirileni. Ne-am bănuț că în toată toamna și iarna anului ce a trecut, oamenii de aici vor transforma dealurile cu terase într-un șantier, iar livada și vilile într-un original sanatoriu. Toate sîrăcălunile provocate de puhoșia au fost lichidate, după care toate răniile de pe vite și crengi au fost lămădite cu grijă. Tehnicianul George Filipoiu, șeful sectorului horticol, împreună cu brigadierii Marin Tirpan, Nicolae Dumitrescu și alții au stat zile și săptămîni întregi pe terase, supraveghînd operațiunile de tratare, îndrumînd și controlînd lucrătorii. Tot ce trebuia să se facă

a fost făcut, după carte, și tot după carte oamenii au așteptat rezultatele, cu răbdare și luciditate. Ele n-au înflăcărat și se arale, în acest an, după carte — și subliniez expresia fiindcă ea e roștită cu mîndrie de lucrătorii de la Cochirileni. De pe polițele suspendate pe dealuri, de pe terase acic, s-au cules numai fructe una și una, comercial vîrbind, numai fructe destinate exportului, demna decît să-i reprezinte pe lucrătorii de aici. S-au realizat beneficii nu mai puțin semnificative, însumînd circa 5 milioane lei.

Via e fînă, abia în anii studenției, cum ar putea spune viticultorii, cea mai mare suprafață fiind în anul III sau IV. Dar producția, de pe cele numai 132 ha intrate pe rod, a cîntărit 2.700.000 kg struguri, ceea ce a adus gospodăriei un important venit. Am pierdut culesul, dar am surprins la timp clipele bilanțului, nu mai puțin semnificative pentru acești oameni care au urmărit febrilul de azi al gospodăriei cu o perseverență și cu o pasiune demnă de toată lauda. Poate că e mai bine să uităm cîntărele — cu cîntă mîndrie ni le-au scos înainte! — și să ne întoarcem la ei! Contrapunerea cu romanul lui Sadeoveanu nu-mi-a venit în minte în timpul, mi-a sugerat-o coincidența de stepe, de orizonturi vaste, de destine. Cine sînt oamenii de la Cochirileni?... În stepe din preajma mo-

vile traiane a luat ființă acum cîțiva ani o gospodărie de stat. S-a semnat un act, s-a desemnat un director — un tânăr absolvent de agronomie —, s-au alocat fonduri, s-au trimis ca zestre tractoare și mașini. La fel ca pe orice șantier, iar aici s-a deschis un adevărat șantier. Oamenii, viitorii lucrători, s-au născut din toată țara. Au venit pomicultorii din Argeș sau din Vîlcea, au venit ciobanii din părțile Sucevei, au sosit și vecinii — de la Rasova, Cochirileni sau Abrud... Intenșionat aici în stepă o nouă și originală familie de constructori. Fiindcă, într-adevăr, pămînturile goale de aici au devenit un șantier. Construcția celor aproape 500 ha de terase cite s-au amenajat pînă în prezent a prelus un mare val de muncă, deplasarea a sute de mii de tone de pămînt, nu numai cu tractoarele, dar și cu sapa și hîrlețul. Au prelus o muncă îndrîjnită organizarea pămîntului agricol, iar paralel, organizarea termelor de animale, despre care se cuvine să vorbim cu un alt prilej.

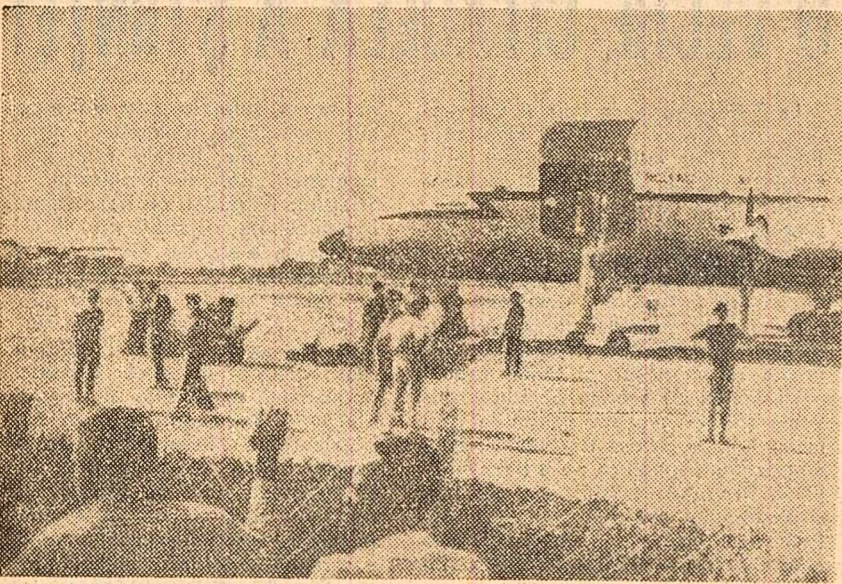
Ma impresionat în chip deosebit felul cum s-au legat acești oameni de gospodărie, în însuși procesul de transformare a pustietății într-o grădini. Grupul de lineri ingineri, în frunte cu directorul Marin Tudoran, grupul de tehnicieni, în frunte cu zootehnistul Ștefan Bejan și horticoltorul Gheorghe Filipoiu. Brigadierii ca Stere Apostol, Toma Milea, Ion

Mocanu și alții sînt împămîntenți aici, în această oază a viilor pe care au creat-o. Specialiștii sau muncitorii își vorbesc cu emoție despre zile și bălăii grele, despre succesele care au însemnat o muncă înverșunată la care toți au luat parte. Și toți, laolaltă, au luat parte și la bucurii.

Mi s-a povestit de citeva nunți serbale în gospodărie cu tot fastul, cu participarea tinerilor, muncitorilor, tehnicienilor, specialiștilor, în care nași au fost practic toți cei care au înflăcărat în mîntă. Un moldovean de la Rotopănești s-a căsătorit cu o fată din Argeș, un argeșean cu o dobrogeancă, iar nunta și căsătoria i-a transformat în celăieni ai Cochirilenilor, legîndu-i și mai strîns de gospodărie care a devenit casa lor. Contrapunerea la romanul lui Sadeoveanu, cu toată coincidența atmosferică de stepă și de destine încrușate, începe de aici. Acești oameni au învins stepa și au făcut-o rodnică. Bucuria realizării lor se măsoară azi în alășamentul lor față de gospodărie, un alășament nobil, fierbinte, care depășește mentalitatea de salariat, înscrinduse ca o valoare nouă. Vom vom lua cifra bilanțului acestei tinere gospodărie, promișînd nu se reintoarcem aici și promișîndu-le ciobanilor — pe care i-am omis acum — un popas la sielele, în ceas de iarnă.

DE PESTE HOTARILE

CU CE MISIUNE?

În Zambia au aterizat ieri, în urma acordului dintre această țară și Marea Britanie, primele avioane militare engleze. Vor apăra ele Zambia împotriva unei eventuale agresiuni din partea Rhodesiei, așa cum se susține la Londra? Sau vor crea ele un „ecran protector” pentru regimul rasist din Rhodesia împotriva unei acțiuni militare a statelor africane, așa cum se bănuiește în cercurile conferinței O.U.A. de la Addis Abeba?

Cereri de fermitate și răspunsuri „simbolice”

(Urmare din pag. 1)

sud-rhodesiană pînă la 15 decembrie și nu va restabili ordinea deschizând astfel calea spre un guvern al majorității poporului sud-rhodesian, toate statele membre ale O.U.A. vor rupe relațiile diplomatice cu guvernul britanic.

Chiar de pe acum, crearea statutului rasist al Rhodesiei a dus la apariția unui focar de încordare. Între altele, Zambia, a cărei industrie de prelucrare a cuprului depinde în insemnată măsură de alimentarea cu energie electrică furnizată de barajul Kariba (situat pe fluviul Zambezi, la frontiera între Rhodesia și Zambia) în urma unui sabotaj care s-a produs la baraj a cerut Angliei să trimită trupe pentru a asigura protecția acestuia. În fața acestei situații, Anglia a anunțat că va trimite un „număr simbolic” de avioane militare urmate de un număr limitat de soldați dintr-un regiment de aviație. Președintele Zambiei, Kaunda, a considerat drept nesatisfăcător acest „număr simbolic” ajutor militar londonez, promis după multe ezitări și menit să „nu jignească susceptibilitatea rasistilor”.

Totuși, la 2 decembrie s-a încheiat, în urma tratativelor duse cu Arthur Bottomley, secretarul de stat britanic pentru problemele Commonwealthului, care a sosit miercuri la Lusaka, un acord între Anglia și Zambia cu privire la staționarea în Zambia a unui contingent al aviației britanice. Acordul nu se referă la cererea președintelui Kaunda, cu privire la trimiterea de trupe britanice pentru a proteja barajul de la Kariba. În această privință, tratativele nu au dat rezultate. Bottomley a refuzat cererea Zambiei ca trupele britanice să staționeze pe ambele maluri ale fluviului Zambezi (făcând aparținând Rhodesiei, celdalt Zambiei), pentru a apăra barajul Kariba. „Dacă Marea Britanie va trimite trupe în Zambia, a declarat el, acestea nu vor păși teritoriul ei, indiferent ce s-ar întâmpla în Rhodesia”.

„Zambia, a declarat președintele Kenneth Kaunda în cadrul unei conferințe de presă, a respins propunerea britanică în legătură cu trimiterea de trupe care să nu poată interveni în Rhodesia. Noi nu avem nevoie de protecție străină pe teritoriul nostru. Avioanele trimise de Londra pentru a patrula de-a lungul granițelor dintre Zambia și Rhodesia nu reprezintă un răspuns la cererea noastră”.

În legătură cu oferta britanică, în diferite capitale a circulat știri că autoritățile de la Salisbury, ar fi anunțat că vor întrerupe furnizarea de electricitate de la barajul Kariba în cazul când trupe engleze vor trece râul Zambezi și vor intra pe teritoriul rhodesian. Conducerea centralei electrice n-a confirmat însă acest zvon. După cum relatează agenția France Presse, unii observatori se întreabă dacă această știre nu a fost difuzată din surse rhodesiană spre a servi ca „avertisment” și sfidare față de o eventuală atitudine mai fermă din partea Angliei.

De subliniat că problema rhodesiană s-a aflat miercuri în dezbaterea conferinței Asociației parlamentare a Commonwealthului întrunită la Wellington, în Noua Zeelandă, unde delegații africani, secondați de cei ai Indiei, Pakistanului și Ceylonului, au afirmat că „numai recurgerea la forță mai poate impune o soluție în Rhodesia”. Comentatorii consideră drept semnificativă atitudinea șefului delegației zambiene, care a preferat să părăsească sala, „pentru a nu mai asculta încă o dată principiile despre libertate și pace”, dezovertate de delegatul britanic, care după părerea sa, „sunt aplicate atât de diferite, de pildă, în Aden”.

„Africa, scrie ziarul algerian „El Moudjahid” într-un comentariu consacrat deschiderii sesiunii Consiliului ministerial al O.U.A., va ști să spună nu lui Smith, Verwoerd, Salazar și altora”.

La conferința F.A.O.

O rezoluție inițiată de România adoptată în unanimitate

ROMA 3 (Agerpres). — În comisiunea I a conferinței F.A.O., care discută situația și perspectivele producției agricole și alimentare în lume, delegația română a inițiat o rezoluție intitulată „20 de ani de activitate F.A.O.”.

Rezoluția României subliniază necesitatea de a se continua și intensifica eforturile pentru dezvoltarea economică pe plan mondial, arătând că F.A.O. a adus o contribuție utilă la întărirea cooperării internaționale în domeniul economiei agrare, și exprimă speranța că organizația va continua să susțină eforturile pe care le face în domeniul dezvoltării economice și sociale. Rezoluția cere directorului general al F.A.O. să întreprindă un studiu de sinteză asupra contribuției F.A.O. în cele două decenii de activitate.

Pusă la vot, rezoluția a fost adoptată în unanimitate.

Vietnamul de sud

Posturi guvernamentale — sub tirul forțelor patriotice

SAIGON 3 (Agerpres). — Bombardierele strategice americane de tipul B-52, decolind de la baza din Guam, au efectuat joi seara mai multe bombardamente în regiunea din jurul capitalei sud-vietnameze, în regiunea muntoasă Chu Prong, de lângă Plei Me, unde se presupune că există puncte de eliberare, precum și asupra unui sector din apropierea plantației

Michelin, în provincia Binh Dong (la 75 km de Saigon).

După cum anunță corespondentul agenției France Presse, detașamentele de patrioți continuă să acționeze împotriva posturilor guvernamentale și căilor de transport, deosebit între Hue și Da Nang. În noaptea de joi spre vineri, un întreg tren de mărfuri a sărit în aer din cauza minelor puse de partizani.

Cinci ani de la crearea Frontului național de eliberare din Vietnamul de sud

HANOI 3 (Agerpres). — Președintele C.C. al Frontului național de eliberare din Vietnamul de sud a dat publicității, prin intermediul agenției de presă Eliberarea, un comunicat cu prilejul împlinirii, la 20 decembrie, a 5 ani de la crearea sa.

Cea de-a 5-a aniversare a frontului, se spune în comunicat, are loc anul acesta în condițiile când întregul popor sud-vietnamez și forțele de eliberare națională au înregistrat succese deosebite în domeniile politic, militar și diplomatic. Armata de eliberare a dobândit victorii împotriva trupelor guvernamentale și americane. Pentru a-și salva situația, anul acesta Statele Unite au început să introducă masiv trupe americane în Vietnam și să recurgă la cele mai sălbatice metode de luptă și de masacrare a populației. S-a crezut, relevă comunicatul, că cei aproape 200 000 soldați americani, plus 600 000 de

soldați guvernamentali vor putea schimba cursul războiului și vor clinti hotărârea armatei și poporului sud-vietnamez de a-și dobândi independența. Armata de eliberare a înregistrat victorii răsunătoare, cum ar fi cele de la Plei Me, Da Nan, Soc Trang și alte localități, dușmanul suferind în repetate rânduri înfrângeri după înfrângeri. Realitatea din Vietnamul de sud, se subliniază în comunicat, a arătat că trimiterea de către Statele Unite a unor efective militare din ce în ce mai mari nu poate influența cursul războiului, pentru căștigarea căruia poporul sud-vietnamez este hotărât să-și dea chiar și viața.

Cu prilejul împlinirii a 5 ani de la crearea Frontului național de eliberare, Comitetul Central și toate organizațiile vor analiza situația și sarcinile ce stau în fața poporului, intensificând lupta pentru înfrângerea dușmanului.

Hamburg: Demonstrație împotriva războiului purtat de S.U.A. în Vietnam

NOTE Fără mănuși și cu amprente digitale

O recentă ispravă a Agenției americane de spionaj — C.I.A. — în Arabia de sud a provocat un scandal „cu zurgălăi” care sună pînă la Washington.

Intenția agenției C.I.A. era să-l răstoarne pe regele Feisal și să-l înlocuiască cu fratele său, fostul rege Saud, în vîrstă de 62 de ani, detronat cu 18 luni în urmă. Ziarul londonez „Sun” face o strînsă legătură între această tentativă și faptul că Feisal ar fi făcut unele aluzii din care s-a desprins intenția sa de a naționaliza sonda de petrol din țară. Reacția C.I.A. nu s-a lăsat așteptată: sub oblăduirea acesteia, cinci piloți au transportat cu avioanele mari cantități de puști și muniții destinate răsturnării lui Feisal.

Operația a fost însă descoperită. S-au găsit și vinovații; la sugestia Departamentului de Stat cei cinci piloți care transportaseră munițiile au fost arestați. Se pare că pînă în prezent au fost efectuate 23 de transporturi aeriene. După cum a reieșit din actul de acuzare a piloților, ruta

lor nu era directă; avioanele aveau „drumuri ocolite, pentru a se evita depistarea”, una din escale fiind Portugalia.

Între timp, piloții au fost eliberați pe cauziune. „Un lucru nu este clar, scrie corespondentul la New York al ziarului citat: dacă, atunci cînd a ordonat arestarea piloților, Departamentul de Stat știa de amestecul C.I.A. în această afacere. În tot cazul se propune în prezent o mare încercătură la Washington”. Totuși, se observă o intenție de musamalizare a lucrurilor. Procesul piloților încă nu i s-a stabilit vreun termen — și se pare că nici nu se prevede pentru viitorul apropiat.

Conflictele dintre Departamentul de Stat și C.I.A. nu sînt o noutate. Regula este că departamentul se supără pe C.I.A. ori de cîte ori aceasta lucrează fără mănuși, își lasă amprente digitale și este prinsă asupra faptului.

Gabriela MANTU

Afaceri mici și mari cu aur și diamante

În Congo, demnitarilor vin și pleacă; dar mercenarii rămîn. De ce ar pleca, cînd meseria lor este atât de bănoasă? Bani de la agenții care-i recrutează, bani din solda pe care o primesc pentru slujba de asasin ai patrioților, bani din jefuirea populației etc.

Îată o ispravă. În partea de nord a țării, declarată „regiune militară”, mercenarii controlează a-provizionarea cu alimente a 4-5 milioane de oameni. Cîștia europeni, posesorii a vreo zece autocamioane, sînt stăpîni pe piața de alimente, obținind din specula profituri de 500 la sută. Cu o condiție: să plătească vamă la fiecare barieră instituită de mercenari. În acest fel operează faimosul Mike Hoare, comandantul grupu-

lui de mercenari provenit din Africa de Sud. E totuși o afacere minoră. Derek Anderson, de origine britanică, și subordonații săi, doi italieni creșcuți la școala Mafiai, fac afaceri într-un stil mai mare. Congo, se știe, este una din marile producătoare de aur și diamante. Mercenarii fac rost de diamante din Kasai, de aur — din nordul Katangii. Uneori și le procură pe o bucată de piine; altelei — cu japca. Organizare perfectă: mercenarii de rînd „string” obiectele prețioase și „le centralizează” la Derek Anderson. De aci, marja parcurge itinerarul stabilit: Congo, Uganda, Kenya, de la Mombasa este imbarcată pe vas și de aci spre anumite porturi, unde este achiziționată de

intermediari. Afacerile nu e fără riscuri. Ca și pe vremea „goanei după aur” din Far-West, mercenarii se încalceră între ei, se bat, se omoară. „Pentru citeva relațiază revista franceză „L'Express” care relatează știrea — patru dintre ei s-au omorît între ei la împărțirea prăzii...”. După cum se vede, mercenarii lucrează cum pot, pe picior mai mare sau mai mic. La urma urmei ei nu sînt decît mercenari. Reduse la scara lor, afacerile făcute de ei sînt o bagatelă pe lângă marile afaceri ale adeverăților lor patroni — monopolurii, care însingurează de atîția ani pămîntul Congoului pentru a stoarce din bogățiile lui supraprofituri fabuloase.

Eva SZABO

O. N. U. Rechizitoriu împotriva apartheidului

- Cuvîntarea reprezentantului român
- O rezoluție de condamnare prezentată de 40 de țări

NEW YORK (de la trimisul special Agerpres, N. Ionescu). În Comitetul politic special au continuat dezbaterile privind politica de apartheid promovată de guvernul Republicii Sud-Africane. În intervențiile lor, numeroși delegați, printre care reprezentanții Camerunului, Pakistanului, Cehoslovaciei, Kenyei, au subliniat caracterul intolerabil al politicii rasistilor sud-africani și au cerut să fie adoptate noi sancțiuni împotriva acestora. Delegatul român Mihail Haseganu, reprezentant permanent al Republicii Socialiste România la O.N.U., apreciind activitatea desfășurată de comitetul special însărcinat cu examinarea acestei probleme, a arătat că, după cum reiese din rapoartele acestuia, principalele țări occidentale au colaborat sub

diferite aspecte cu guvernul Republicii Sud-Africane pentru întărirea potențialului militar al acestui stat polițist. Ele au făcut investiții foarte mari de capital în Republica Sud-Africană, încurajînd politica de apartheid și ignorînd prevederile rezoluțiilor și speranțele opiniei publice. Un rol important, în constrîngerea guvernului Africii de Sud de a-și schimba poziția față de politica de apartheid, a declarat Mihail Haseganu, îl are reconsiderarea atitudinii țărilor occidentale față de această problemă.

Un grup de 40 de țări, în marea lor majoritate africane, a prezentat vineri un proiect de rezoluție în care este condamnat guvernul sud-african pentru continuarea politicii sale de apartheid.

FRANȚA Încheierea campaniei electorale

PARIS 3. — Corespondentul Agerpres, Al. Gheorghiu, transmite: Vineri, la miezul nopții, s-a încheiat în mod oficial campania electorală pentru alegerile prezidențiale de duminică din Franța. Într-o ultimă apariție la radio și televiziune, cei șase candidați au chemat pe alegătorii francezi în cuvîntări succesive de cite opt minute să le acorde vo-

turi. Numai o zi le mai rămîne francezilor pentru a se hotărî asupra opțiunii pe care o vor face în fața urzelor. Cel de-al 18-lea președinte al Franței va fi ales de astăzi dat prin vot universal. Pe listele electorale au fost înscrise 28 850 000 de persoane, dintre care aproape 15 000 000 sînt femei. Alegerea președintelui urmează să se desfășoare în baza scrutinului majoritar în două tururi. Dacă duminică, cînd are loc primul tur de scrutin, unul dintre candidați va obține 50 la sută plus unul din voturi, va fi declarat ales. În cazul în care nici unul dintre cei șase candidați nu va realiza majoritatea absolută de voturi, se va desfășura un al doilea tur de scrutin la 19 decembrie, cînd va fi declarat ales candidatul care va obține numărul cel mai mare de voturi.

Comunicat sovieto-englez

MOSCOVA 3 (Agerpres). — În comunicatul sovieto-englez în legătură cu vizita oficială în U.R.S.S. a ministrului afacerilor externe al Marii Britanii, Michael Stewart, transmis de agenția TASS, se arată că părțile sovietică și engleză sînt de acord că convorbirile lor de la Moscova au fost utile și au confirmat intenția de a continua activitatea pentru dezvoltarea continuă a relațiilor dintre cele două țări, pentru normalizarea situației internaționale și pentru consolidarea păcii.

Acordînd o atenție deosebită problemei dezarmării, părțile declară că „vor continua să acționeze pentru realizarea unor acorduri corespunzătoare”. Ele au accentuat importanța deosebită pe care o are organizarea cu succes a unei conferințe mondiale pentru dezarmare.

Uniunea Sovietică și Anglia au căzut de acord să continue eforturile pentru rezolvarea problemelor imediate ale securității europene, pentru „normalizarea continuă a relațiilor dintre țările europene din est și vest”. Expunîndu-și pozițiile, părțile „au subliniat primejdia ce o reprezintă evenimentele din Vietnam pentru cauza păcii”. Ele au arătat, de asemenea, că „acordă o importanță deosebită” consolidării O.N.U. în strictă concordanță cu Carta ei.

Referindu-se la relațiile dintre U.R.S.S. și Marea Britanie, părțile au subliniat că sînt ferm hotărîte să contribuie la dezvoltarea pe mai departe a legăturilor economice, au confirmat importanța ce o acordă guvernele celor două țări realizării unui nivel ridicat în comerțul reciproc. Cei doi miniștri ai afacerilor externe au constatat că este util să se dezvolte mai departe relațiile în domeniul științei, tehnicii, învățămîntului și culturii.

Prezențe nedorite

OTTAWA. Agenția D.P.A. a anunțat că un grup de militari ai Bundeswehrului vest-german experimentează în prezent în provincia Manitoba din Canada cîteva tipuri noi de arme. Prezența militarilor vest-germani în Canada a creat în rîndul populației o puternică nemulțumire. Consiliul păcii din Manitoba a publicat o declarație în care protestează împotriva prezenței militarilor vest-germani în Canada.

ȘANHAI. Muncitorii și tehnicienii uzinei constructoroare de turbine cu abur din Sanhai au realizat o turbină de gaze de 6 000 kW — prima de acest tip fabricată în R. P. Chineză. Im-

SCURTE ȘTIRI

preună cu un generator și instalațiile auxiliare, nota turbină lormează o sursă completă de energie electrică.

ATENA. Un purtător de cuvînt al guvernului grec a declarat vineri că Grecia nu este în măsură în pre-

zent să reia convorbirile bilaterale cu Turcia în problema cipriotă. El a precizat că alina vreme cîl această problemă se află în dezbaterea Adunării Generale a O.N.U. revine în întregime acestui for să se pronunțe asupra căilor de soluționare a conflictului.

VIENTIANE. Potrivit agenției France Presse, guvernul Laosului a cerut regelui Savang Vattana să proclame starea excepțională în provinciile din centrul și sudul țării. Guvernul a luat această hotărîre, menționînd agenția citată, în urma victoriilor obținute de forțele patriotice Patel-Lao în regiunile respective.

„LUNA - 8”

MOSCOVA. La 3 decembrie, în Uniunea Sovietică a fost lansată stația automată „Luna-8”. Agenția TASS transmite că principalele ei destinații o constituie punerea la punct a unui sistem de aselenizare lină și efectuarea cercetărilor științifice. Stația cîntărește 1 552 kg.

Stația automată precedentă — „Luna-7” — a fost lansată la 4 octombrie a.c. În timp ce ea se apropia de Lună, s-au efectuat majoritatea operațiilor necesare aselenizării lină. Totuși, unele operații nu au fost îndeplinite și necesită o precizare suplimentară. În cursul zborului stației „Luna-7” s-au obținut vaste materiale concrete pentru continuarea lucrărilor.

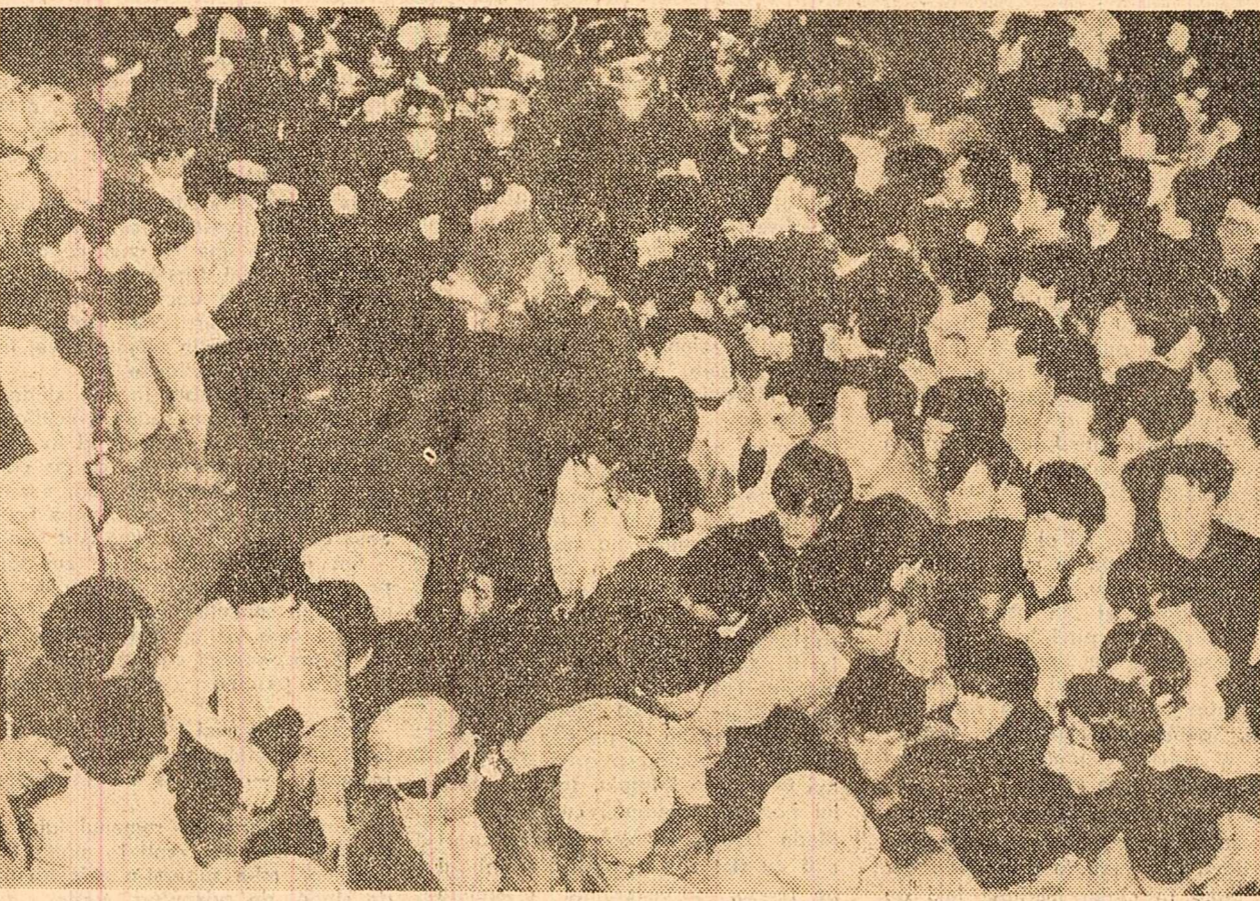
La bordul stației „Luna-8” a fost instalată aparatura științifică, telemetrică și altă aparatură de măsurători care se conectează în mod automat, în conformitate cu programul zborului, precum și pe baza comenzilor recepționate de pe Pămînt. Rezultatele preliminare ale prelucrării măsurătorilor arată că stația se deplasează pe o traiectorie apropiată de cea stabilită prin calcul.

VARȘOVIA. În orașul polonez Zabrze — Silezia superioară — a avut loc la 3 decembrie o adunare festivă consacrată Zilei minerului. Wladyslaw Gomułka, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., a fost o cuvîntare în care s-a referit la problemele importante ale industriei extractive și la alte probleme economice ale R. P. Polone.

PEKIN. Au avut loc convorbiri între premierul Ciu En-lai și Le Thanh Nghi, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R. D. Vietnam, conducătorul delegației economice guvernamentale nord-vietnameze, care face o vizită în R. P. Chineză.

WASHINGTON. Statele Unite au efectuat vineri la poligonul din Nevada o nouă explozie nucleară subterană, considerată cea mai puternică explozie efectuată de S.U.A. în acest an.

CA VALURILE UNEI MĂRI FURIOASE..

Așa se succed, pe străzile capitalei Japoniei și ale altor orașe din această țară, manifestațiile de dezaprobare și protest împotriva tratatului japono-sud-corean, pe care majoritatea guvernamentală din Camera inferioară a parlamentului japonez l-a ratificat de curînd în ciuda protestelor vehemente ale opoziției. O mare parte a opiniei publice din Japonia consideră că acest tratat constituie baza unei noi alianțe agresive mai largi reprezentînd o primejdie pentru pacea și securitatea popoarelor din răsăritul Asiei.